

ALUMINIJ

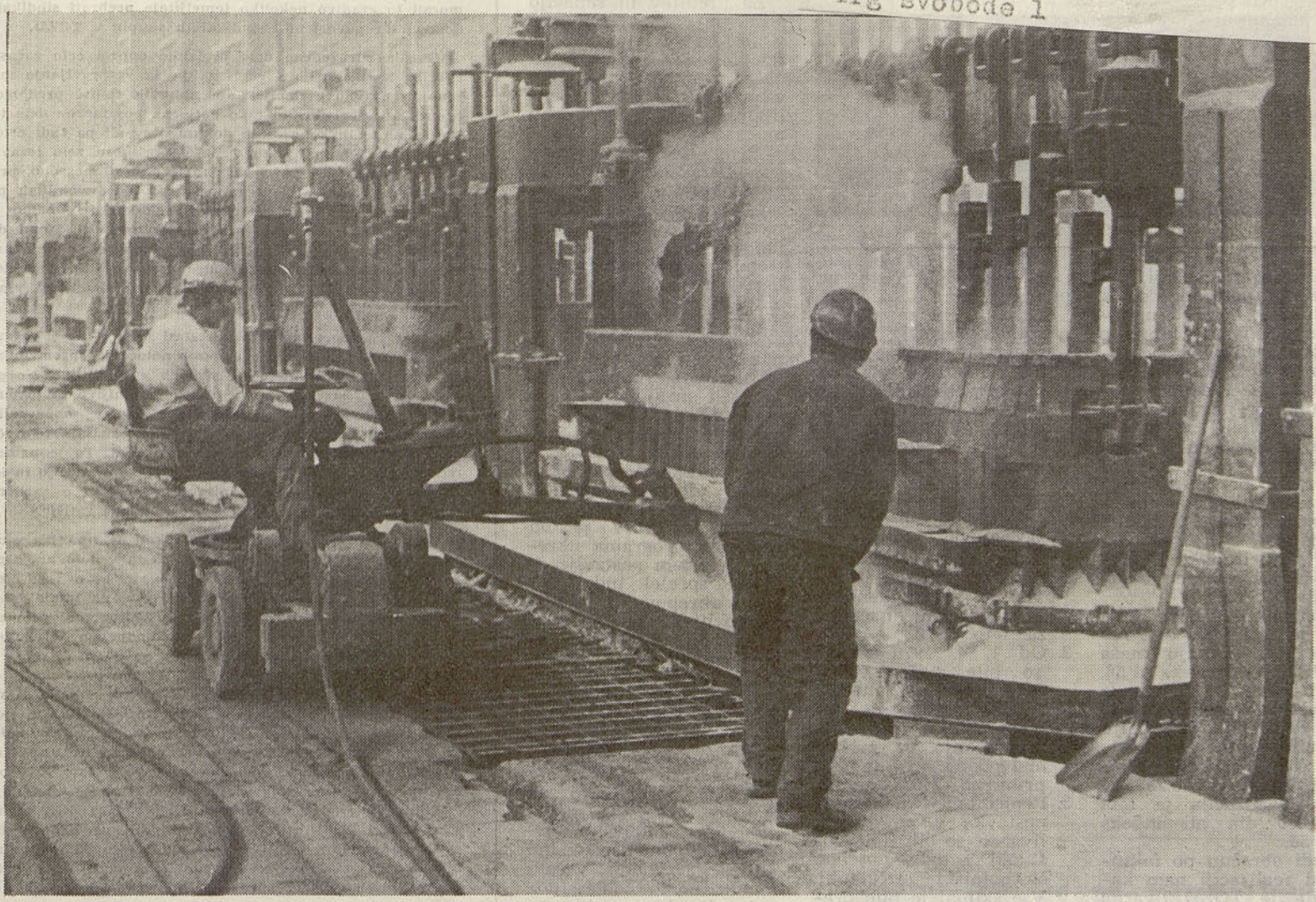

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE GLINICE
IN ALUMINIJA „BORIS KIDRIČ“ KIDRIČEVO

ŠTEVILKA 9

SEPTEMBER 1978

LJUDSKA IN ŠTUDIJSKA KNJIŠNICA
62250 P T U J
Trg svobode 1

Posluževanje

polletno poslovanje v tozd livarna trbovlje

TOZD livarna Trbovlje ima za seboj osem mesecev dela v letošnjem poslovnem letu. Od letošnjega že opravljenega dela, imamo narejen obračun za šestmesečno poslovanje. Periodični obračun za prvo polletje letošnjega leta, nam je prikazal naslednje rezultate: Planiran je bil celotni prihodek v višini din 54.537.000, realizirano v prvem polletju je bilo din 25.214.000 in je indeks 46.

Planiran dohodek za leto 1978, je bil v višini din 15.379.000, realizirali smo

6.639.000, ali indeks 43. Planirani davki in prispevki iz dohodka so v vi-

šini 2.096.000 din, realizirali smo v prvih šestih mesecih 882.000 din ali

izraženo z indeksom 42. Čisti dohodek je bil planiran (Nad. na 2. str.)

IZ VSEBINE:

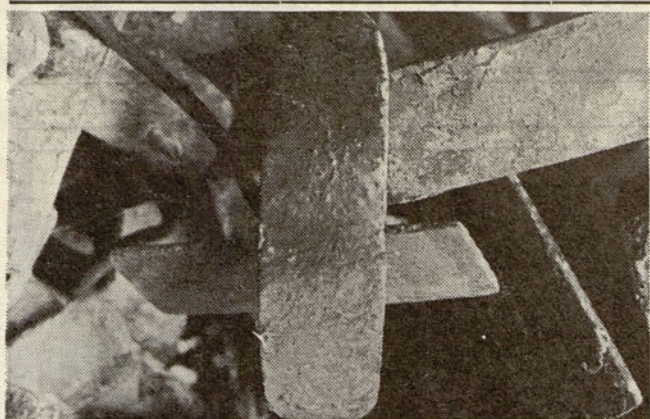
- Z zasedanja delavskega sveta TOZD tovarne glinice
- Dobro obveščanje — pogoj odločanja delegatov in vpliva združenega dela

- Večji poudarek boljši obveščenosti v SOZD UNIAL
- Ali smo zares le sestankarji?
- Krvodajalci v Poreč in Kranjsko goro
- Usmerjeno izobraževanje
- Celodnevna šola v Kidričevem pred novimi naglami
- Mladi o TGA
- Preventivno vzdrževanje — nega opreme

(Nad. s 1. str.)

ran v višini 13.283.000 din, realizirano v prvem polletju 5.757.000 din ali indeks je 43. Po plačani realizaciji znaša izguba v prvih šestih mesecih 1978, 2.146.000 din.

Slika poslovanja TOZD livarne v prvih šestih mesecih pa se spremeni oz. pokaže iz obračuna po

Grebljica

zadovoljiv uspeh dela livarne v tem obdobju. Zaradi pomembnosti navedenih vzrokov, jih ponovno navajam:

1. S sprejemom novega samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev OD delavcev v TOZD in DS SS, združenih v TGA »Boris

bil zaseden, H 400 pa je bil delno zaseden. Zelo važno pri tem je, da smo uspeli preskrbeti delo za ta dva stroja za drugo polletje letošnjega leta in vse leto 1979.

Da bi uredili poslovanje TOZD livarne do konca letošnjega leta in ustrezno popravili rezultat, smo izdelali program ukrepov, ki ga je obravnaval in sprejel zbor delavcev. Bistvo programa ukrepov je dopolnjeni gospodarski načrt za leto 1978, na podlagi katerega je potrebno zvišati celotni prihodek, dohodek in čisti dohodek.

Za ureditev in sanacijo poslovanja TOZD livarna v poslovnem letu 1978, je dopolnjeni gospodarski načrt zasnovan predvsem v prodanih količinah odlitkov in proizvodnih možnostih.

Realnost dopoljenega gospodarskega načrta za letošnje leto nam zagotavlja naročila, pridobljena za drugo polletje 1978, na podlagi katerih bo potrebno našim kupcem dobaviti 614 ton odlitkov, v vrednosti 34.243.000 din. Za realizacijo omenjenih obvez, so bili za drugo polletje izdelani tudi operativni proizvodni načrti za vsak stroj posebej in vsak odlitek posebej. Ti načrti potrjujejo, da obstoječe tehnične kapacitete zadoščajo za realizacijo dopoljenega gospodarskega načrta.

Zbor delavcev je ob sprejemu programa ukrepov in s tem postavljenih obvez, sprejel tudi program ukrepov, ki morajo zagotoviti realizacijo programa in uspešnost poslovanja livarne v letošnjem letu.

Proizvodna realizacija, ki je bila dosežena v mesecu juliju v višini din 4.970.000 ter v mesecu avgustu v višini din 5.660.000, kaže na to, da se bo v naslednjih mesecih vse do konca letošnjega leta, proizvodna realizacija stalno večala in, da bomo lahko dosegli cilje, ki smo jih začrtali s programom ukrepov.

Pri proizvodni realizaciji za julij in avgust, še posebno pa za mesec julij, moramo upoštevati, da je bilo še posebno veliko izostankov zaradi rednega letnega dopusta.

S tem, da bo izkoristek delovnega časa od septembra pa do konca letošnjega leta večji, bomo dosegli tudi večji obseg proizvodne realizacije ter bomo nadoknadili primanjkljaj iz meseca julija v višini cca 530.000 din.

Podatke, prikazane v članku, zbrala in uredila na podlagi periodičnega obračuna za prvo polletje, poslovodnega poročila k period. obračunu in programu ukrepov,

Viktorija Petauer

fakturirani realizaciji, pri čemer je potrebno, da k celotnemu prihodu, izkazanemu v obračunu po plačani realizaciji, prištejemo še 1.958.000 din, kar predstavlja vrednost nespornih terjatev za odlitke, dobavljene v prvem polletju. Obračun za prvo polletje po fakturirani realizaciji pa je razviden iz naslednjih podatkov:

Plan celotnega prihodka v višini 54.537.000 din smo realizirali z indeksom 50 ali izraženo v dinarjih 27.172.000.

Dohodek — plan za 1978 je 15.379.000 din, realizacija v polletju znaša 8.597.000 din, indeks je 56.

Pripravke in davke iz dohodka — plan 2.096.000 din, realizacija v polletju je 882.000 din, indeks je 42. Čisti dohodek smo planirali v višini 13.283.000 din, realizacija je bila 7.715.000 din ali indeks je 58.

Tudi obračun po fakturirani realizaciji nam kaže, da je TOZD livarna Trbovlje, zaključila poslovanje v prvem polletju letošnjega leta z izgubo v višini 188.000 din.

Da bi lahko globalno ocenili uspešnost poslovanja livarne v letošnjem polletju, je morda pomemben podatek, da je livarna v prvem polletju leta 1977, poslovala s 3.886.000 dinarji izgube po plačani realizaciji in s 3.029.000 din izgube, po fakturirani realizaciji.

Iz primerjalnih podatkov je razvidno, da je livarna v prvih šestih mesecih letošnjega leta, kljub izkazani izgubi, po plačani in fakturirani realizaciji, dosegla dokaj pomemben napredek.

Iz poslovnega poročila k periodičnemu obračunu za prvo polletje, so razvidni glavni vzroki za ne-

Kidrič, Kidričevo ter pravilnika o osnovah in merilih za delitev sredstev za OD, osebne prejemke, skupno porabo in inovacije v TOZD livarna, so bili v letošnjem letu od 1. januarja 1978 dalje, zvišani osebni dohodki delavcem livarne. Zvišani stroški iz tega naslova, so znašali v prvem polletju približno din 583.290.000 bruto II. Tako povišan strošek pa ni bil krit s proizvodnjo, predvideno z gospodarskim načrtom za leto 1978.

2. Od 1. 4. 1978 naprej so bile zvišane tudi cene livarskih alu-zliti, povprečno za 4,83 odst, kar je podražilo proizvodnjo, oz. zvišalo materialne stroške za približno 246.000 din.

3. Pomembna negativna postavka v poslovanju livarne, so bili tudi izostanki z dela, posebno še bolniški izostanki. Vse skupaj je bilo preko 14.000 ur teh izostankov, kar predstavlja 51 odstotkov v strukturi vseh izostankov ali 9 odst. od celotnega fonda ur.

4. Kot nadomestilo za izostanke, je bilo opravljenih skupno preko 19.000 nadur, to pa je zvišanje stroškov za približno 1.270.000 din.

Čeprav se zavedamo, da nadurnega dela tudi v bodoče ne bo možno v celoti odpraviti, pa je očitno, da ga je potrebno omejevati s tem, da se bo izkoristek rednega delovnega časa ustrezno povečal. Poleg teh pomembnih vzrokov, pa je na poslovanje v letošnjih šestih mesecih bistveno vplivalo tudi to, da najtežji livni stroj H 660 v prvem polletju sploh ni

Lepi dopustniški dnevi se končujejo in mnogi so že spet na svojih delovnih mestih, predvsem pa so se morali vrniti tisti, katerih otroci morajo nazaj v šolske klopi. Toda pustimo ob strani poletna razmišljanja ter lepo preživite dopustniške dni in se vrnimo k naši drugi temi. Predvsem bo le-ta veljala v naslednjih nekaj vrsticah predstoječemu devetemu kongresu slovenskih sindikatov, ki bo kakor dobro veste v Mariboru 25. in 26. oktobra.

Javna razprava, ki je potekala vse do sredine meseca septembra je vedno zajela tudi naše osnovne organizacije v TOZD in bo o tem verjetno kaj več poročal predsednik konference sindikata TGA na drugi strani, pa vendar naj omenim, da v teh dneh velja največja pozornost prav temu našemu kongresu enako pa tudi osmemu kongresu zveze sindikatov Jugoslavije, ki bo prav tako v letošnjem letu.

Prepričan sem, da ste si mnogi prebrali se seznanili z osnutki dokumentov devetega kongresa Zveze sindikatov Slovenije, ki so sicer zelo obsežni, saj obsegajo kar 54 strani in so izšli kot priloga »Delavske enotnosti« v Sindikalnem poročevalcu od dne 8. 7. 1978. Predvsem so si morali to gradivo nekoliko temeljiteje prebrati sindikalni delavci ter poverjeniki sindikalnih skupin v TOZD.

Glasila združenega dela bi lahko odprla celo začasne rubrike za diskusijo s člani za javno razpravljanje med seboj, za javno utemeljevanje njihovih stališč predlogov, prepričan, pogledov in tako dalje na posamezne dele teh prej omenjenih kongresnih dokumentov ali pa tudi celotno vsebino, žal pa je to v našem primeru zelo težavno (skoraj nemogoče), saj izhajamo le enkrat mesečno, prav gotovo pa bi se lahko tega poslužili tudi v oblikah posebnih informacij ali podobno. Vsekakor še imamo do kongresa nekaj časa, da se bolje seznanimo s temi dokumenti, posebno važna pa bo pokongresna dejavnost vseh nas, ki si želimo resnično dobrega sindikalnega dela in to s konkretnimi akcijami v vseh smereh našega vsakdanjega dela.

Sedaj pa zopet malo k naši stari temi — to je o vsebinski zasnovi našega glasila ter o določenih spremembah, ki se počasi izoblikujejo na straneh »Aluminija«. Ne gre sicer vse po načrtih, kar je tudi razumljivo in logično, saj ni moč čez noč napraviti vidnejših ter občutnejših sprememb, vendar pa se žal kaj rado ponavlja to o čemer sem že tolikokrat pisal ter povdarjal. To je namreč redno sodelovanje tistih dopisnikov, ki se ojnajo in kaj dobro pričnejo z dobro napisanimi sestavki o različnih problemih, potem pa spet nekaj časa vlada zatišje.

Vsi dobro vemo, da problemov nikoli ne zmanjka v nobeni organizaciji ali društvu v TOZD in v delovni organizaciji le da je vse premalo tistih, ki bi o vsem tem konkretnije spregovorili. Prepričan sem, da imajo mladi v naši DO in v vseh TOZD poleg uspehov tudi določeno število problemov s katerimi se vsakodnevno srečujejo. Enako velja za aktiv krvodajalce v naši DO, ki se sicer pričela le vse bolj vključevati v delo pri temeljitejšem obveščanju članov kolektiva o svojem delu in o svojih uspehih pa tudi težavah. V prejšnji številki je sicer zapis o njihovem delu, o imenih krvodajalcev, ki so dali kri ter o tridnevni rekreaciji v Poreču in Kranjski gori odpadel, čeprav je bil obljubljen. Pa nič zato saj bodo vsekakor kaj več spregovorili o tem v naših naslednjih številkah. Vse premalo je tudi dopisov iz TOZD, vendar so nekateri člani pričeli že obljubljeni, da bodo v naslednjem obdobju kaj več poročali tudi o njihovih problemih in težavah ter seveda tudi o uspehih. Prav je tako. Vse premalo je poročil o delu v KS, saj bi naše glasilo naj poročalo tudi o problematiki, ki se pojavlja pri njihovem vsakdanjem delu, saj vemo, da tudi v tej smeri le-teh ne zmanjka nikoli.

V svojem vsakdanjem življenju tako v delovni organizaciji, kot v krajevni skupnosti naletimo na mnoge stvari o katerih bi naj izvedeli tudi drugi naši bralci, saj bi morda mnoge izkušnje tudi marsikomu lahko kaj pomagale, kajti vsi ne moremo biti izkušeni za reševanje vseh vsakodnevnih težav in problemov. Iz prejšnje številke smo lahko že tudi razbrali nekatere predloge za reševanje problematike, ki pesti mnoge TOZD, pa bi zato bilo še kako poželjno, da bi o teh problemih in predlogih za rešitev le-teh povedali svoje mnenje tudi proizvajalci sami direktno iz svojih delovnih mest iz vsakodnevnih izkušenj v sami proizvodnji, saj bi prav njihove besede lahko pomagale marsikje za uspešnejše reševanje, saj se dobro zavedamo, da se leto kaj hitro odmika in, da moramo takorekoč izgubljeno nadoknaditi, toda le s skrajnim zalaganjem prav vseh, saj nam ne more biti vseeno kakšna bo naša prihodnost.

Upam, da bo v bodoče vse več naših rednih ali občasnih sodelavcev pa zato do prihodnjic vsem lep pozdrav!

Vaš urednik

Z ZASEDANJA DELAV. SVETA TOZD TOVARNE GLINICE

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O ZDRUŽEVANJU SREDSTEV V DELOVNI ORGANIZACIJI TGA »BORIS KIDRIČ« KIDRIČEVO

S samoupravnim sporazumom o združevanju sredstev v delovni organizaciji TGA »Boris Kidrič« Kidričevo, temeljne organizacije združenega dela in delovna skupnost skupnih služb natančneje urejajo način, pogoje združevanja, način koriščenja ter vračanje združenih sredstev.

Združena sredstva po tem sporazumu so mišljena sredstva podpisnic, ki so nakazana na skupne račune združenih sredstev na nivoju delovne organizacije in sredstva, ki so združena in po določbah tega sporazuma ostanejo začasno na računih podpisnic. Združevanje sredstev TOZD je zasnovano na načelu, da brez vnaprejšnjega namena in pogojev ni mogoče združevati sredstev. Temeljne organizacije nastopajo kot združevalci, ki imajo izvirno pravico uporabe in gospodarjenja s sredstvi. Delovna skupnost skupnih služb nastopa tudi kot združiteljica za združevanje sredstev sklada skupne porabe za stanovanjski namen in ostale namene, ki se oblikujejo iz delitve čistega dohodka. Zaradi tega je DS SS podpisnica tega sporazuma. Združevanje sredstev predstavlja posebno vprašanje. Izhajajoč iz že sprejetih aktov je predvideno skupno reševanje stanovanjske politike. Zaradi tega je predvideno, da bi bila združena tudi vsa stanovanjska sredstva in pravice, od denarnih sredstev, ki se oblikujejo iz stanovanjskega prispevka, vrtnjenih posojil od delavcev, najetih posojil pri drugih finančnih organizacijah, do pravice uporabe pri kupljenih stanovanjih.

Le z združevanjem sredstev je možno pridobiti tudi razpoložljiva zunanja sredstva za hitrejšo zadovoljevanje rastočih stanovanjskih potreb. Pri tem pa je predvidena možnost, da temeljna organizacija združenega dela z namensko razporeditvijo dela čistega dohodka za stanovanjsko gradnjo izven rednega stanovanjskega prispevka, samostojno urejajo specifične primere. Največ vprašanj je pri združevanju sredstev sklada skupne porabe za ostale namene.

Vsaka podpisnica sporazuma (TOZD in DS SS) oblikuje iz čistega dohodka po določenih plana poslovanja tudi svoj sklad skupne porabe in ga tudi samostojno uporabi. So pa tudi določene skupne dejavnosti, ki jih na ni-

voju temeljnih organizacij ne bi bilo smiselno izvajati kot so gradnja, vzdrževanje in poslovanje z objekti za rekreacijo, dotacije itd. Za take in podobne primere bi bilo smotno sredstva združevati. Združevanje sredstev rezerv ne bi bilo izvedeno v tem smislu, da bi bila sredstva tudi brez potrebe odvedena na račun združenih sredstev. Sredstva rezerv bi ostala na računih temeljnih organizacij tako dolgo, dokler ne bi nastopil eden od razlogov, kritje izgube, občasne likvidnostne potrebe in slično. V primerih zagotavljanja tekoče likvidnosti bi o začasnem prenosu lahko odločil Odbor za finančno poslovanje.

Delavski svet je dal osnutek samoupravnega sporazuma v 15-dnevno javno obravnavo. Dokončno bodo o sporazumu odločali delovni ljudje na svojih zborih.

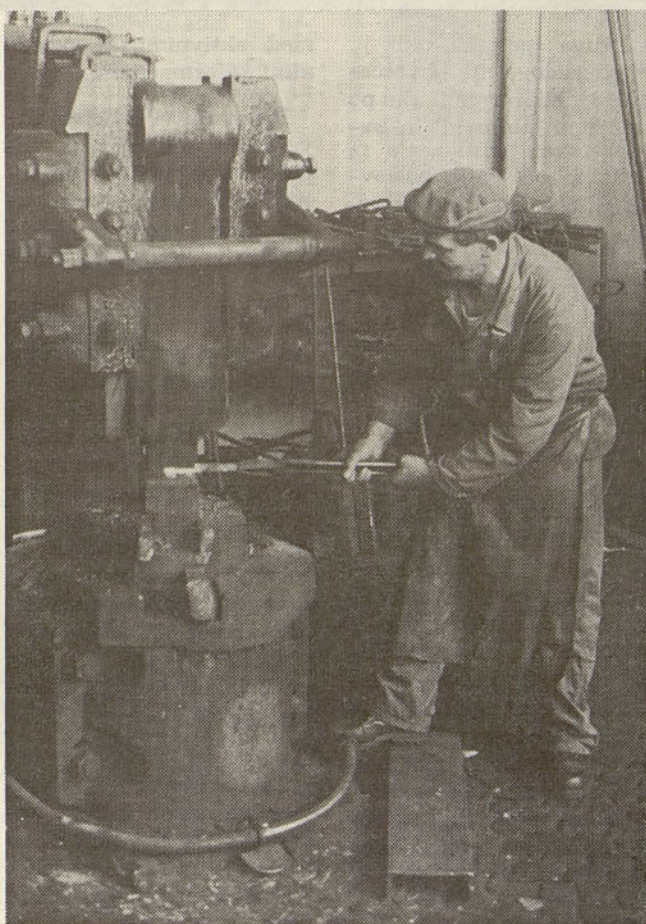
GRADNJA POČITNIŠKEGA DOMA V CRIKVENICI IN DRUGE VARIANTE ZA NAKUP LEŽIŠČ ZA LETOVANJE ČLANOV KOLEKTIVA

Iz strokovnega mnenja izvedencev Projektivnega biroja Ptuj in Gradiša, se adaptacija zaradi dotrajanosti obstoječega doma v Crikvenici ne izplača, Gradis, TOZD biro za projektiranje je po naročilu izdelal idejni projekt za nov počitniški dom s kapaciteto 50 ležišč z možnostjo poznejšega povečanja. V vsaki sobi je predvidena mini kuhinja z možnostjo priprave toplega obroka po želji. Velikost in opremljenost sob ustreza normativom hotelov B kategorije, s čimer so zagotovljene dolgoročne osnove za primeren standard letovanja.

Izhajajoč iz sedanjih cen in upoštevajoč podražitve med gradnjo se ocenjuje investicija za predvideni novi objekt skupaj s stroški obstoječega na 9.000.000 din.

Cena predračunske vrednosti je narejena na osnovi kalkulacije investicijskih stroškov, ki jo je izdelal Gradis in na osnovi ponudbe za opremo Slovenijalesa. Predračunska vrednost po kvadratnem metru znaša po sedanjih cenah brez podražitve 150.000 din.

Sedanja vrednost objektov skupaj z zemljiščem znaša cca 3.270.000 din. S prodajo opreme in demontažo in prodajo nekaterih elementov v objektih bi realizirali nekaj vrednih prihodkov, razlika pa bi bilo potrebno odpisati.

Kovač

MOŽNOST NAKUPA GARSONJER IN APARTMAJEV V POČITNIŠKIH NASELJIH ČERVAR IN MURTER

V Červarju pri Poreču je možno kupiti 2 do 3 sobne apartmane. Dvosobni apartmani imajo površino 28 do 52 kvadratna metra za 4 do 5 ležišč. Cena znaša povprečno 10.000 din na kvadratni meter. Skupaj z opremo pa znaša cena ležišča 120.000 din.

Naselje Červar se gradi v tipičnem isterskem stilu v zelenem in sončnem zalivu s pristaniščem in naravno plažo. Naselje bo opremljeno s trgovinami, gostinskimi objekti, parkirnimi prostori in servisi.

Naselje v Murteru se bo gradilo v dveh fazah. Prva faza bi naj bila dokončana v prvem polletju 1979. Orientacijska cena je 9.600 din na kvadratni meter brez opreme.

Če bi odločal kriterij cene ležišča, potem je jasno, da Crikvenica ne pride v poštev. Ne računajoč sedanje vrednosti zemljišča in objektov znaša cena ležišča 150.000 din. V počitniškem naselju Červar pa 120.000 din. V primeru prodaje Crikvenice se za izkupiček lahko kupi v Červarju 30 ležišč.

Če pa bodo poleg cene ležišča odločali še drugi

enega, dobro tudi za drugo.

Delavski svet TOZD tovarne glinice je na podlagi vseh podatkov sklenil, da se proda dom v Crikvenici. Za letovanje članov kolektiva pa se kupijo ležišča v počitniških naseljih Červar pri Poreču in Murterju.

INOVACIJA KOKOL ANTONA, NADZORNIKA STROJNIH NAPRAV

Na predlog komisije za izume, tehnične izboljšave in koristne predloge je delavski svet razpravljal o inovacijskem predlogu tov. Kokol Antona, nadzornika strojnih naprav v TOZD tovarni glinice z naslovom »Ukinitve obhodnih ventilov za pretok brozge na avtoklavni vrstici«.

Delavski svet je priznal inovacijo za koristno in odobril izplačilo avtorske odškodnine tov. Kokol Antonu za zgoraj navedeno inovacijo za korist, ki izhaja po izračunu za prvo leto. Odškodnina za drugo in tretje leto, se bo avtorju obračunala po preteku drugega, oziroma tretjega leta.

PROŠNJA ZA PRODAJO ODPADNIH CEVI KRAJEVNI SKUPNOSTI HAJDINA

Delavski svet je odobril dobavo odpadnih jeklenih cevi Krajevni skupnosti Hajdina. Krajevna skupnost opravlja razna gradbena dela na objektih last krajevne skupnosti in to dom občanov v Dražencih, ograjo na pokopališču in slično. Delavski svet TOZD tovarne glinice je odobril dobavo odpadnih cevi proti plačilu.

J. F.

OBVESTILO VSEM ZAPOSLENIM V DELOVNI ORGANIZACIJI

Zaradi prehoda na premakljiv delovni čas bodo delavci službe zavarovanja s 1. 1. 1979 uvedli kontrolo izkaznic, ki jo je vsak delavec sprejel, ko je stopil v delovno razmerje pri naši delovni organizaciji. Zato obveščamo vse zaposlene, da izkaznico nosijo s seboj. Vsi tisti, ki so izkaznico izgubili ali pa jo pogrešajo, naj dvignejo novo v kadrovskem sektorju.

Vse zaposlene obveščamo, da ne bodo mogli vstopati v delovno organizacijo brez tovarniške izkaznice. Kontrola izkaznic je uvedena v večini delovnih organizacij, in v ta namen so bile izkaznice tudi izdane pri nas. Delavci službe zavarovanja zaradi velikega števila zaposlenih ne morejo poznati vseh in zato prosimo za razumevanje pri izvajanju omenjenega ukrepa.

Služba zavarovanja DO

DOBRO OBVEŠČANJE - POGOJ ODLOČANJA DELEGATOV IN VPLIVA ZDRUŽENEGA DELA

V preteklih letih smo večkrat, tako na poslovnem področju kot na samoupravnih organih, razpravljali o obveščanju v TGA, žal je ostalo le pri besedah, kakšnega večjega premika nismo dosegli.

Posledice se vedno bolj kažejo — do delavca ne prihajajo informacije v smislu njegovega sodelovanja in obveščanja, naše delegacije ne opravljajo poslanstva za katera smo jih izvolili in rezultat tega je, da vpliv naše organizacije združenega dela v okviru občine, regije in republike slabi. Ko gre za dobro obveščanje, TGA ze dolgo čuti potrebo za to delo, toda s premajhno prizadevnostjo, da bi to področje čimbolj organizirali. Pri dobrem obveščanju je treba izhajati iz pogoja, da je treba omogočiti gibanje informacij v smereh: zaposleni — TOZD, TOZD — TGA, TGA — SOZD in obratno.

Dosedanji način obveščanja moramo nujno posodobiti, potrebna nam je modernejša organizacija tega dela, za to so potrebna tudi sredstva, ki jih bo treba izločiti po dobro zastavljenem programu in vsebini obveščanja, ki jo želimo.

Obveščanje moramo usmeriti tako, da omogoči predvsem pravilno in optimalno vodenje in upravljanje TOZD. OZD in SOZD. To bomo dosegli takrat, ko bodo delegati iz imenovanih organizacijskih oblik, z dobro in vsebinsko informacijo usposobljeni za vsakodnevno odločanje.

Druga potreba, ki jo mora zadovoljiti obveščanje, se kaže v hotenju po vsklajeni poslovni in samoupravni politiki, da se naravno odloča o poslovnih usmeritvah in interesih v sistemu SOZD.

Kot pomembna dejavnost na področju obveščanja nas čaka tudi seznanjanje naših zunanjih partnerjev in interesentov z nalogami in ukrepi naše politike.

Informacije morajo imeti dvosmerno gibanje — od baze do višjih organov družbenega odločanja in od teh organov k bazi. Takšen tok informacij nam nudi stalno izmenjavo mnenj v vseh fazah družbenega odločanja, sporazumevanja in dogovarjanja, od samega nastanka ideje do samoupravne odločitve in njene oživitve.

Naše tovarniško glasilo »ALUMINIJ« ima v dosedanjem izhajanju pozitivno vlogo v sistemu obveščanja, žal pa gre dejansko v glavnem za pasivne informacije in obveščanje o tistem, kar je minilo, vse premalo pa je bodočih informacij. Možna rešitev iz tega je v tem, da »ALUMINIJ« preide na petnajstdnevno izhajanje, s čimer bi se bistveno spremenil odnos

med aktivnimi in pasivnimi informacijami.

Pri graditvi sistema obveščanja moramo v ospredje postaviti vprašanje: za koga je treba ustvarjati določeno informacijo in komu naj služi?

Ko govorimo o vključitvi delovnega človeka v samoupravljanje, moramo gledati na to, da dobi delavec tiste informacije, ki so mu potrebne za aktivno vlogo. V informacijah je treba primerjati vse podatke, da bo delovni človek lažje upravljal in odločal, mora razpolagati z vsemi kazalci, mora čitati sheme in statistične podatke — vse to pove veliko več kot pa množica besed.

Za zaključek naj velja odgovornim v TGA naslednje misli: Na ravni OZD in SOZD moramo doseči v najkrajšem času dogovor o tem, katera sredstva obveščanja bi nam najbolj ustrezala, kot tudi o obliki in položaju določene strokovne službe za obveščanje.

Obstoječe samoupravne akte je treba spremeniti in zgraditi sistem obveščanja, da se premagata eventualni odpori posameznikov ali ožjih skupin — s tem bomo delovnim ljudem omogočili prevzema-

nje odločilne vloge pri upravljanju.

Potrebno je izdelati »Samoupravni sporazum o obveščanju«, ki bo do-

ločeval mesto, vlogo in pomen samoupravnega obveščanja v sistemu TGA in UNIAL.

V.M.

Kako smo poslovali ?

Iz tabele I. in II. je razvidno, kako smo poslovali v mesecu avgustu 1978.

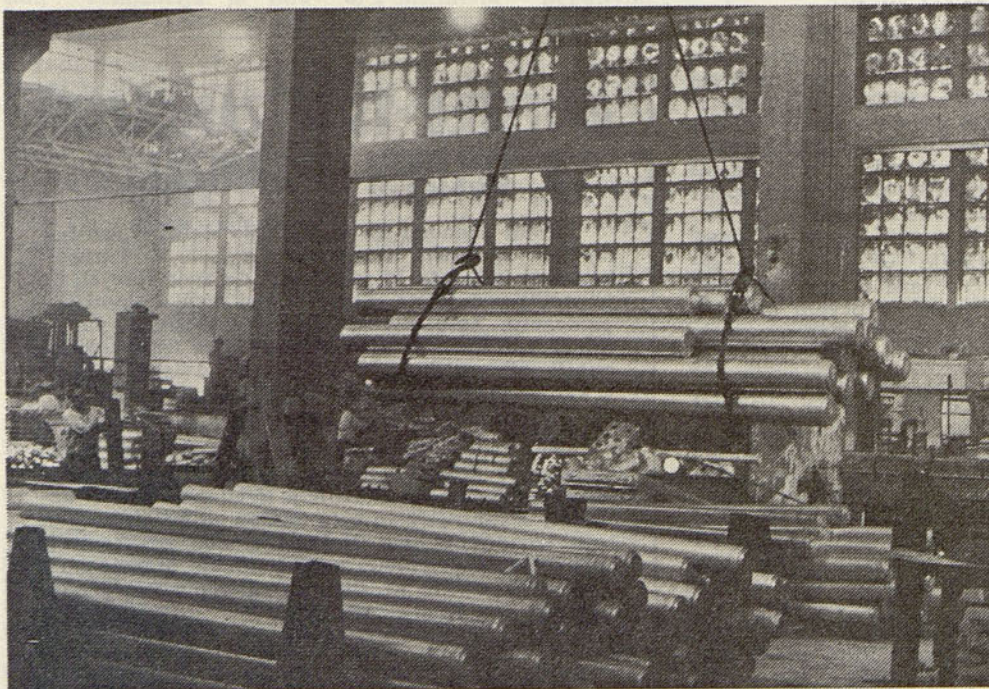
Indeks 1978/77 prikazuje odnos dosežene proizvodnje napram proizvodnji v istem obdobju lanskega leta.

I. DINAMIKA PROIZVODNJE — INDEKSI FIZIČNEGA OBSEGA

Obrat	Plan	Doseženo		
		mesečno kumulat. 78/77		
A. GLINICA				
<i>1. Izluženo</i>				
— julij	100	132	109	102
— avgust	100	114	110	103
<i>2. Kalcinirano</i>				
— julij	100	107	106	101
— avgust	100	120	108	101
B. PROIZVODNJA ALUMINIJA				
<i>3. Elektroliza A</i>				
— julij	100	97	97	98
— avgust	100	99	98	98
<i>4. Elektroliza B</i>				
— julij	100	97	97	98
— avgust	100	99	97	98
<i>5. Anodna masa</i>				
— julij	100	90	96	72
— avgust	100	99	97	76
C. PREDELAVA ALUMINIJA				
— julij	100	92	96	97
— avgust	100	96	96	99

II. PRIKAZ PORABLJENIH SUROVIN NA ENOTO PROIZVODA — VIII/1978

Na 1 tono proizvoda	Plan	Indeks	
		avgust	I—VIII/1978
I. GLINICA			
<i>Al hidrat — Al₂O₃</i>			
— boksit	100	101	102
— NaOH	100	66	106
— para	100	87	97
— el. energija	100	87	90
2. PROIZVODNJA ALUMINIJA			
<i>Hala A</i>			
— glinica	100	100	100
— anodna masa	100	101	101
— kriolit	100	113	137
— Al fluorid	100	113	98
— el. energija	100	101	102
<i>Hala B</i>			
— glinica	100	100	100
— anodna masa	100	103	100
— kriolit	100	45	127
— Al fluorid	100	94	82
— el. energija	100	101	103
<i>Anodna masa</i>			
<i>Za domačo porabo</i>			
— petrolkoks	100	99	100
— katranska smola	100	102	101
— el. energija	100	92	90

Iz livarne

Večji povdarek boljši obveščeniosti v SOZD UNIAL

V mesecu juliju je v. d. predsednika poslovnega organa SOZD UNIAL sklical sestanek glavnih urednikov glasil »Aluminij« in »Metalurg«. Zaradi odsotnosti glavnega urednika »Aluminija« se je iz naše delovne organizacije udeležil pogovora predsednik sveta za glasilo »Aluminij«.

Na sestanku smo ugotovili, da v TGA in IMPOL posvečamo premajhno pozornost informiranju o delu v SOZD UNIAL. Delavci obeh delovnih organizacij so zelo slabo informirani o delu, proble-

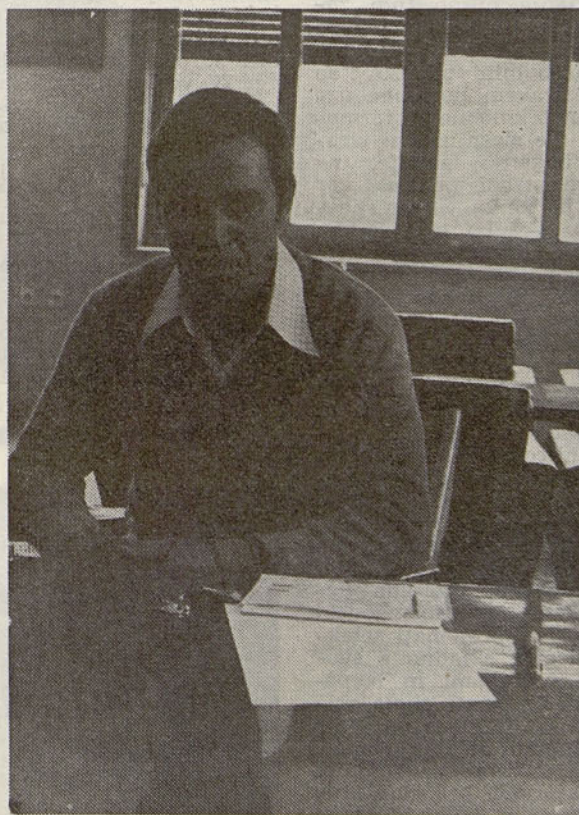
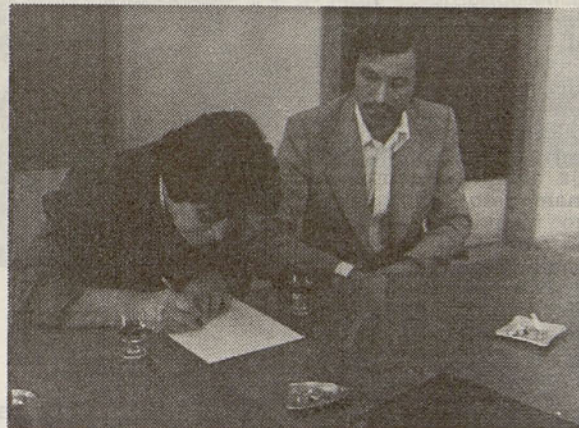
mih in načrtih v SOZD UNIAL.

Da bi izboljšali slabo informiranost smo se dogovorili, da bomo predlagali uredniškimi odborom za glasilo, da se uvede v obeh glasilih posebna rubrika, ki bo posvečena problematiki SOZD UNIAL. V tej rubriki bomo že v naslednjih številkah objavili informacijo o raziskovalni nalogi o položaju in perspektivah aluminijske industrije v Sloveniji ter sestavek o problematiki razvoja SOZD UNIAL. Sestavka bodo pripravili delavci SOZD UNIAL.

Na sestanku smo se tudi dogovorili o povečanju stikov med uredniškimi odboroma »Aluminija« in »Metalurgija«. V bližni prihodnosti bomo pripravili sestanek članov obeh uredniških odborov ter se dogovorili o novih oblikah sodelovanja med »Metalurgom« in »Aluminijem«. Zavedati se moramo, da bomo samo s pravočasnimi in kvalitetnimi informacijami delavcem TGA in IMPOL dosegli boljšo seznanjenost o problemih, težavah in uspehih v UNIALU.

B. GLAZER

Razdelitev novih stanovanj

Obvestilo

Obveščamo člane kolektiva, ki imajo zdravstveno zavarovane zakonce (moža-ženo) iz naslova zaposlitve, da predložijo kadrovsko socialnemu sektorju delovne organizacije do 21. 9. 1978 naslednje:

— odločbo oddelka za kmetijstvo pristojne občine, iz katere mora biti razvidno, če ima zavarovanec ali njegov zakonec status kmeta ali ne.

— člani kolektiva, ki sami ali člani njihove ožje družinske skupnosti niso lastniki nepremičnin, se naj do 21. 9. 1978 zglasijo osebno v kadrovsko socialnem sektorju delovne organizacije, kjer bodo podpisali »POSEBNO IZJAVO ZAVAROVANCA O

LASTNOSTI ZAKONCA«.

Obvestilo izdajamo v zvezi z okrožnico Regionalne zdravstvene skupnosti Maribor, iz katere je razvidno, da so zavezanci za prispevek (TOZD, DSSS) dolžni zbrati od svojih zavarovancev (zaposlenih v TOZD in DSSS) zgoraj navedene dokumente, na podlagi katerih bo Regionalna zdravstvena skupnost Maribor ugotavljala, kateri zakonci bodo še naprej upravičeni do zdravstvenega varstva iz naslova delovnega razmerja zavarovanca.

Posebej opozarjamo vse zavarovance, da kolikor do 21. 9. 1978 ne bodo predložili zahtevane odločbe oddelka za kmetijstvo pristojne občine ali podpisali »POSEBNE IZJAVE« (za tiste, ki niso lastniki nepremičnin), njihovi zakonci ne bodo več upravičeni do zdravstvenega varstva iz naslova delovnega razmerja.

Hkrati obveščamo člane kolektiva, ki imajo zdravstveno zavarovane otroke, stare nad 15 let in se šolajo v šolskem letu 1978-79 v osnovnih ali srednjih šolah, da do 15. 9. 1978 dvignejo v šoli potrdilo o šolanju v dveh izvodih. En izvod oddajo v kadrovsko socialnem sektorju TGA in služi za potrjevanje zdravstvene izkaznice, drugi izvod potrdila pa hranijo v zdravstveni izkaznici in bo služil za predložitev zdravstveni ustanovi kot dokaz za oprostitev plačila prispevka (participacije).

KADROVSKO
SOCIALNI
SEKTOR

OBISK IZ TOZD GLINICA V LIVARNI TRBOVLJE

V sredo, dne 23. 8. 1978, je našo livarno obiskala prva izmena delavcev iz TOZD glinica — TGA Kidričevo. Okrog pol devete ure dopoldne, so pripeli z avtobusom na dvorišče livarne. Najprej so si ogledali proizvodne prostore livarne in delovni proces, ki je bistveno drugačni od njihovega.

Po ogledu livarne, so se obiskovalci odpeljali skupno s predstavniki izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata TOZD livarna Trbovlje, na ogled zgodovinskih Čebini nad Trbovljami, od tam pa na dom pod Javorjem.

Tovariš France Meško, odgovorni urednik »Aluminija«, me je povabil, da se jim pridružim. Pova-

bilo sem z veseljem sprejela.

Po ogledu Čebini, je udeležence čakala v domu pod Javorjem, okusna malica. Vreme je bilo čudovito — sončno in toplo. Kmalu se je od doma pod Javorjem oglasila harmonika in slovenska pesem, vzdušje je postalo še bolj prijetno.

S tov. Francetom Meškom in še nekaterimi tovariši smo sedeli na terasi doma. Pogovarjali smo se o tem, da je prijetno in koristno, da se člani DO TGA med seboj bolje spoznamo, izmenjavamo izkušnje in mnenja ter odpravimo nejasnosti. Tov. Meško je povedal, da se je večina udeležencev izleta odločila za ogled livarne v Trbovljah, kljub temu, da so bili tudi pred-

logi za izlet na Kozaro in še kam.

Pogovarjali smo se tudi o tem, da je glasilo »Aluminij« naš časopis in da moramo članke vanj prispevati vsi člani delovne organizacije TGA, ker bo le tako naš časopis še bolj pester in zanimiv ter bo odraz dela in življenja vsega kolektiva.

Dopoldne je vse prehitro minilo. Ob 13,30. uri so udeležencem izleta servirali kosilo.

Od prijazne in razpoložene družbe sem se morala posloviti, ker so me popoldne čakale še druge obveznosti.

Ob slovesu smo se dogovorili, da ta obisk ni bil zadnji in da se bomo še srečali.

Viktorija Petauer

Pri nevarnem delu
za oči si namesti
zaščitna očala

ZA SAMOUPRAVNO OBVEŠČANJE

● Poseben poudarek moramo dati lastnemu izobraževanju — Naučiti se moramo izobraževati za svoje konkretne potrebe, za samoupravljanje

O obveščanju smo že toliko pisali in govorili, da je že skoraj odveč o tem še kaj ponavljati, kljub vsemu pa smatram, da le še niso izčrpane vse tiste možnosti, ki nam jih daje usposobljenost za samoupravno obveščanje. Ker uredniki glasil delovnih organizacij dobivamo tudi redno interne informacije, ki jih izdaja republiški svet Zveze sindikatov Slovenije, sem se odločil, da iz teh informacij povzamem članek pod naslovom »Izobraževanje in usposabljanje za informiranje in komuniciranje v združenem delu«, v delu, ki govori prav o usposobljenosti za samoupravno obveščanje.

Iz le-teh sledi to, da realnost v kateri živimo, doživlja hitre spremembe in se nam zato tudi neprestano izmika. Če jo hočemo dohitevati, se moramo nanjo naravnati. Spriznati se moramo namreč z dejstvom, da se informacijski material na kateremkoli področju nabira in kopiči z vrtoglavo naglico. V naši samoupravni družbi je »človek merilo vsega in je zato samoupravljanje nujno tudi zapleteno. Za samoupravno odločanje in urejanje medsebojnih odnosov so potemtakem potrebne ogromne količine informacij«. Te sicer na eni strani bogatijo znanje, na drugi strani pa nas, ker jih je toliko — tudi begajo. — Iz tega lahko sklepamo oziroma že potegnemo pomembno ugotovitev za današnje čase je očitno manj pomembno to, da kdo obdrži v sebi vso znanje iz šole in vse vsakodnevne informacije. To ni niti mogoče niti ni potrebno, ko pa znanje tako hitro zastareva, informacije iz okolja pa so nepregledne. Potemtakem se moramo usposobiti za učenje in za informiranje na nov, drugačen način.

Predvsem moramo učno snov in informacijski material sprejemati selekcionirano, skladno s svojimi potrebami in izkušnjami in znati oboje asimilirati, ne glede na svoje poprejšnje šolanje. Naučiti se moramo učiti se, in to kjerkoli se znajdemo, ne samo v šolski klopi ali za mizo; naučiti se moramo tudi sami poiskati prav tisto informacijo in tisto znanje, ki ga dejansko tudi potrebujemo.

Preden se lotimo posledic, ki iz povedanega izhajajo za izobraževanje in usposabljanje udeležencev v samoupravno obveščanje, si moramo ogledati isti problem še iz dveh strani: — prvič, da med drugim tudi brez ustreznega informiranja in komuniciranja v združenem delu ni takega samoupravljanja, kakršnega si želimo; in drugič, da je brez ustrezne razgledanosti in usposobljenosti za razumevanje in uporabo informacij težko v samoupravnem sistemu ponuditi združenemu delu kaj več. V vseh primerih lahko rečemo: kakor vsak drug činitelj samoupravljanja, če ga vzamemo iz zoliranega, lahko tudi informiranost negativno demertinira uspeh samoupravljanja.

Iz trboveljske livarne

bo kljub temu še vedno slab samoupravljaec, če ne bo znal sprejetih informacij razumeti in jih ustrezno uporabiti; če pa tega ne zmore, bo navzven pogosto videti tako, kot da čisto preprosto ne želi sodelovati v samoupravljanju. To pa je za komunikatorje v združenem delu verjetno ključna ugotovitev in tu je treba zastaviti delo na nov, boljši način.

O dostopnosti informacij govorimo v dvojnem smislu, da so pri roki tedaj, kadar so potrebne, in da so vsakomur razumljive, sicer so pismo s sedmimi pečati; prvič gre za uporabo informacij, za-

to govorimo o optimalni informaciji za določeno okolje in s tem vselej tudi o enostavnem (v smislu razumevanja) poročilu. Ob tem pa so nas že poučile, da s poenostavljanjem ne moremo v nedogled — če namreč to preseže razumne meje, postaja informacija celo vedno težje dojemljiva in se nazadnje spremeni v dezinformacijo. In drugič, če se ne razumemo, je to isto, kot bi govorili v prazno.

Pravijo sicer, da se je o konkretnem najlažje sporazumevati in, da je težje z bolj abstraktnimi pojmi, vendar pa je ostajanje na konkretnosti za današnji čas resnično pre-

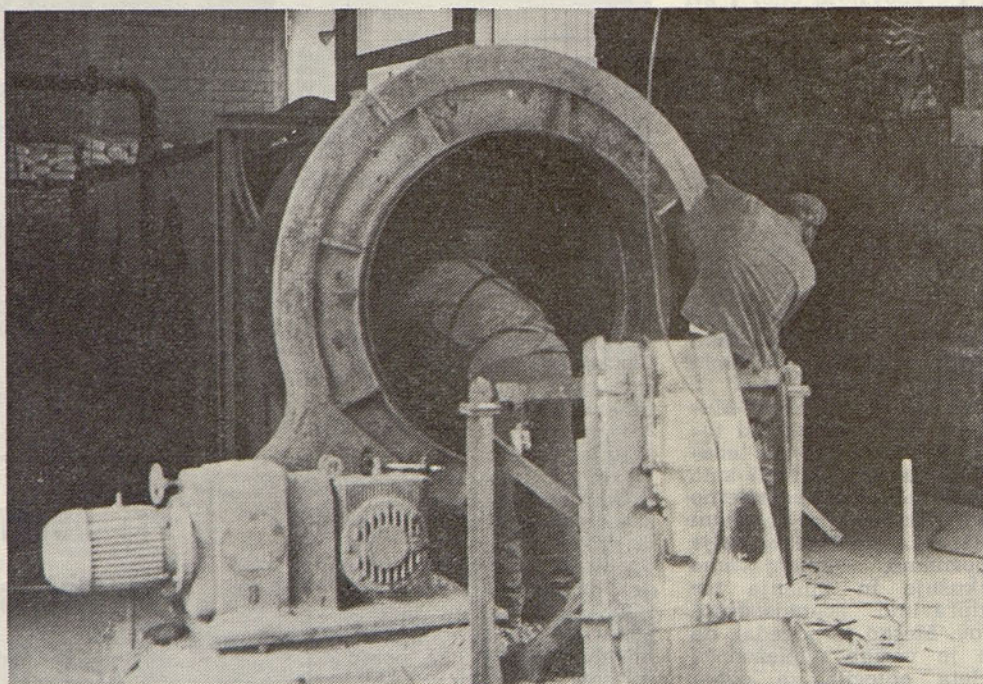
malu. Izkušnje namreč kažejo, da celo opisi konkretnih dejstev ne pomenijo vsakomur istega: podatki pač nimajo svoje lastne logike, ki bi peljale k isti predstavi in istemu spoznanju pri vseh ljudeh. In ker se moramo izobraževati med drugim tudi za to, da bi se med seboj bolje sporazumevali, ne gre več samo za strokovno izobraževanje, marveč v prvi vrsti za splošno izobraževanje in marksistično izobraževanje (kot nadrejeni pojem družbenemu, družbenopolitičnemu, družbenoekonomskemu, ali celo družbenoekonomsko-političnemu izobraževanju itd.).

Marksistično izobraževanje vključuje predvsem oblikovanje človekovega pogleda na svet, torej med drugim tudi vzgojo — vzgoja pa je tista, ki vključuje akcijo in takšno ali drugačno uporabo pridobljenega znanja. Pri vsem tem gre za svojevrstno neprekinjeno izobraževanje odraslih in samostojnih ljudi, ki svoje strokovno delo obvladajo. O vsem tem se tudi v šolskih letih ni mogoče pogovoriti, to nam odpre šele življenje. Samoupravljaec mora biti v izobraženem in političnem smislu usposobljen za pravilno dojetje in ocenjevanje življenja in v tem tudi informacij. Samo v takem procesu »dvojnega približevanja« lahko zagotovimo, da se v fazah odločanja ne bo ravnal po trenutno ponudnem, ampak bo sodeloval z lastno presojo kot samoupravljaec v OZD, v interesni skupnosti itd.

Tako usmerjeno in permanentno izobraževanje terja od nas — kot že rečeno — dinamika današnjega časa, da bi zavestno in samozavestno spreminjali medsebojne odnose v graditvi naše samoupravne družbe. Pripravljenost za delo in izobrazbi iz redne šole (ne glede na stopnjo) je treba na vsak način — in v tem še zastajamo — dodati usposobljenost za samoupravljanje in za prosti čas. Jasno je, da je delitev izobraževanja na izobraževanje za delo, za samoupravljanje in prosti čas le pogojna in, da se za vse te vrste izobraževanja med seboj tesno prepletajo, so eno, vse pa dajejo skupno podobo v vedenju vsakega posameznika in v njegovi komunikaciji z drugimi!

Drugič pa bomo spregovorili kaj več o motivaciji za samoupravljanje in za medsebojno obveščanje!

Povzeto po internih informacijah — pripravil urednik.

Remont

ZIHERLOVA PLOŠČAD V PTUJU

ali smo zares le sestankarji ?

Skoraj ne mine dan, ko ne bi bil sestanek v taki ali drugačni obliki, pa zato tudi ni čudno, če se zgodi tudi to, da mnogokrat srečamo tega ali onega sodelavca, ki negoduje nad takim številom sestankov, sej raznih samoupravnih organov, zborov delavcev, sindikalnih skupin, raznih konferenc ter podobno. Tako negodovanje ima prav gotovo dve plati in sicer je resnično, da vsepreveč predsedimo na sestankih, vendar pa drži tudi to, da se pač več ljudi ne more dogovarjati, če ne sedejo skupaj, saj dobro vemo, da pač živimo v takem času, ko je še kako nujno pogovoriti se o mnogih številnih ter pomembnih zadevah, da

je potrebno sprejeti vrsto ustreznih sklepov ter dogovorov, kateri pa seveda še kako terjajo dobro in poglobljeno razpravo.

Če smo torej že spregovorili o obeh plateh tega sestankarstva, (kot mnogi pač temu pravijo) potem pač ne moremo negodovati in se hudovati zaradi sestankov in meniti, da smo le sestankarji, ampak je naša skupna dolžnost in odgovornost v tem, da je to kar lahko v takem trenutku storimo to, da če že mora biti sestanek, tedaj naj bo le-ta dobro pripravljen mi vsi pa bomo kratki in jasni, kajti le v takem primeru, bo naš skupen sklep in dogovor takšen, da se ne bo potrebno o istih problemih

ponovno sestajati.

Dobro se zavedamo, da v vseh naših temeljnih organizacijah združenega dela delujejo številne komisije pri delavskih svetih, da se redno tudi sestajajo družbenopolitične organizacije ter številne delegacije za samoupravne interesne skupnosti, da pri vsem seveda ne omenimo še delavskih svetov ter podobno. Največje težave so predvsem tudi v tem, da so nekateri tovariši ali tovarišice v večih organih in so tako največkrat skoraj na sestankih in sejah, ki so sicer največkrat resnično predolge, predvsem pa še to velja za nekatere delavske svete, ki imajo tudi po štiriurne seje in po-

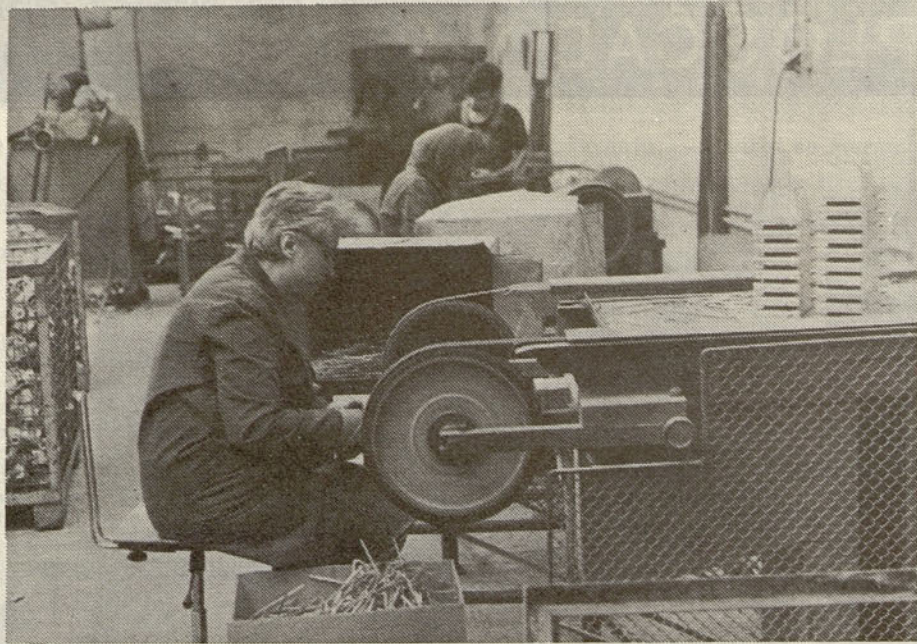
dobno.

Enako seveda velja tudi za organe v krajevnih skupnostih, kjer so seveda zopet eni in isti ljudje, pa je vse skupaj še toliko bolj problematično, nič pa tukaj ne zaostajajo tudi nekateri organi in zbori v skupščini občine itd. Kot sem omenil ima vsaka medalja dve strani, pa to zato tudi pomeni, da bi bilo mnogo manj sej in sestankov, če bi vsi zaposleni enako aktivno in tvorno sodelovali, potem pa ne bi prihajali tudi do kritičnih pripomb, katere letijo predvsem na tiste, ki ure in ure presedijo na sejah in sestankih, naprej v svoji TOZD ali DO, pozneje pa v KS, raznih družbenopolitičnih or-

ganizacij in podobno.

Vemo sicer tudi to, da imajo največ za povedati okrog sestankarstva pravitisti, ki praktično ne želijo nikjer delati in se na vse načine izmikajo raznim odgovornostim, toda tega klopčiča res ne bomo mogli rešiti kar čez noč, vsekakor pa bi ga lahko mnogo hitreje z našo skupno odgovornostjo in zavestjo. Prav tako ni niti malo dobro, če nekdo resnično sklicuje sestanke le zato, da pač opravi neko svojo nalogo v okviru funkcije, ki jo je sprejel, saj so le plodni ter dobro pripravljeni sestanki ter seje ne glede na kateri ravni so tudi resnično

(Nadaljevanje na 8. str.)

Brušenje odlitkov

Delavska kontrola je razpravljala...

Odbor delavske kontrole TGA je na seji dne 25. 8. 1978 razpravljal o pravilnosti izplačila dnevnic in žepnin udeležencev na Aluminijadi 1978 v Šibeniku in sprejel naslednji

SKLEP

1. Odbor delavske kontrole TGA ugotavlja, da je 80 članov delovne organizacije sodelovalo na Aluminijadi v Šibeniku in so bili poslani od strani IO TKS TGA. Od tega števila je bilo 70 tekmovalcev in 10 funkcionarjev sindikata (predsedniki osnovnih organizacij in vodstvo sindikata TGA.)

2. Na Aluminijado so bili povabljeni tudi glavni direktor TGA, ki ga je zastopal Dolinar Filip, predsednik ZSMS TGA Muzek Marija, predsednik de-

lavskega sveta TGA Širec Franc. Imenovani so potovali na podlagi potnih nalogov, izstavljenih od strani TGA in so si tudi obračunali 3 dnevnice. Potne stroške je krilo podjetje, ki je nabavilo tudi avionske karte. Iz dokumentacije, ki je bila pregledana pri TKS TGA, je razvidno, da imenovani niso bivali v Šibeniku na račun sindikata, ampak so vse stroške bivanja krili iz dnevnice, ki so jih dobili izplačane na podlagi izstavljenih potnih nalogov. Stroške bivanja so plačali direktno po isti ceni potovalni agenciji, ki je priredila potovanje in bivanje v Šibeniku za celotno odpravo, to je 163,— din dnevno. Iz pregledanega spiska izplačane žepnine je razvidno, da tudi tega dodatka niso dobili.

3. Iz obrazložitve, ki jo je IO TKS TGA podal, je razvidno, da so organizirali potovanje na Aluminijado v Šibenik z najmanjšimi možnimi stroški in z najmanjšo izgubo delovnega časa. Če bi vsem udeležencem izplačali dnevnice in nočnine po veljavnih naših samoupravnih aktih, bi porabili 172.868,— din. Tako pa se je za udeležbo na Aluminijadi v Šibeniku porabilo 123.66,— din.

4. Odbor delavske kontrole TGA naroča IO TKS TGA, da pri bodočih udeležbah na Aluminijadi organizira odpravo oz. ekipe tako, da bi bili tudi funkcionarji sindikata vključeni v ekipe, bodisi kot vodje ekip ali podobno.

Predsednik odbora:
Zoran Heric

O klubu štipendistov TGA Kidričevo

Pred nekaj leti je bil ustanovljen Klub štipendistov TGA Kidričevo. V začetku svojega obstoja je zadovoljivo delal, kasneje pa je njegovo delovanje skoraj prenehalo. Konec aprila smo na srečanju štipendistov izvolili nov izvršni odbor, ki si je zadal nalogo poživiti delo kluba. Z delom pa takrat nismo začeli, predvsem zaradi počitnic. Takoj 2. septembra pa smo imeli prvi sestanek izvršnega odbora. Čeprav sestavlja izvršni odbor 11 članov, nas je prišlo na sestanek samo 6. Že takoj na začetku se je torej pojavil problem nezainteresiranosti posameznikov za delo v Klubu štipendistov.

Program dela Kluba štipendistov za šolsko leto 1978-79:

SEPTEMBER: ogled jesenskega zagrebškega velesejma, delovna akcija na kopališču v Kidričevem.

NOVEMBER: športno srečanje ob tovarniškem prazniku; skupščina KŠ TGA Kidričevo.

DECEMBER: inštrukcije štipendistom v srednjih in poklicnih šolah. JANUAR: športni dan na Pohorju — skupno z mladino TGA.

MAREC: obisk IMPOLA in Trbovelj.

MAJ: piknik in športno srečanje med štipendisti TGA in mladino TGA; inštrukcije štipendistom v srednjih in poklicnih šolah.

Člani izvršnega odbora se bomo potrudili, da bomo ta program vsaj delno izpolnili. Računamo pa na podporo in udeležbo vseh štipendistov TGA, kajti v nasprotnem primeru bi bilo delo izvršnega odbora zaman. Upamo pa, da bomo uspešno sodelovali tudi z mladino TGA in želimo njeno pomoč.

Palmira Herceg

Na sestanek smo povabili tudi dva predstavnika iz TGA. Izdelali smo program dela Kluba štipendistov TGA Kidričevo, za šolsko leto 1978-79, v skladu s tem programom pa tudi finančni predračun. Na podlagi tega predračuna bomo DO TGA Kidričevo zaprosili za finančno pomoč. Zavedamo pa se, da nas ta denarna pomoč zavezuje, da uresničimo plan dela, ki smo si ga zastavili.

Ali smo zares le sestankarji?

(Nadaljevanje s 7. str.) kratke in kar je najbolj važno uspešne in plodne. Taka spoznanja so spoznali že marsikje in jih bomo morali tudi mi, vse tam kjer se morebitno takoj pojavi še vedno pojavljajo.

Predolgi ter slabo pripravljene sestanki odbijajo in je prav tukaj tudi potrebno iskati vzroke negotovanja — vendar le tistega, ki je tudi upravičeno, ne pa v uslugo tistim, ki so resnično le godrnjači ter proti vsemu kar sodi v smer napredka in uspešnosti poslovanja in hitrejšega reševanja mnogih problemov tako v sami proizvodnji kakor tudi v družbenopolitičnem delu. Seje in sestanki so v našem današnjem času nuja in potreba, vendar naj bodo tudi pozneje vidni rezultati takih sej in sestankov, potem pa se ne bodo več oglašali tisti, ki ne želijo delovati ne v DO niti v KS ali občini, pozneje pa na vso moč kričijo, kako so tisti, ki presedijo na raznih sejah nepotrebni.

Prevzemajo naj del bremena tistih, ki so vpreženi v vseh mogočih organizacijah, samoupravnih organih in društvi,

pa bo vse teklo mnogo hitreje, uspešneje in kar je morda najbolj važno v tem trenutku plodno in zelo uspešno tudi za samo poslovanje sleherne delovne organizacije ne le pri nas, ampak nasploh, saj to ni le naš problem, ki pa koncem koncev tudi ni tak problem, kot je na prvi pogled misleč in viden.

Mi smo že pred časom tudi v našem glasilu zapisali, enako pa tudi ugotavljali smo na raznih zborih delavcev in sindikalnih skupin ter na sejah DS in osnovnih organizacij sindikata in zveze komunistov, da so sestanki predolgi in dnevni redi preobširni, pa zato s skupnimi interesi in odgovornostjo storimo kaj za to, da se taki dolgi sestanki čimprej odpravijo, potem pa zagotovo ne bo več postavljeno vprašanje, »Ali smo zares le sestankarji?«

Morda bo torej teh nekaj vrstic naletelo na plodna tla, morda tudi ne, toda naša želja je, da bodo seje in sestanki krajši, naša prizadevanja za čimvečjo proizvodnjo ter uspešno poslovanje pa čimvečji!

F. MEŠKO

ŠOKING

— Receptor! Kot zelo sodobni ženski bi rade v vašem hotelu doživele nekaj »ŠOKING«.

— Seveda. Rezervacija za ta hotel vam ne velja. Premeščeni ste v klet šjor Ante.

Naši inovatorji

Poslovno koordinacijski svet je dne 16. 1. 1978 potrdil tehnično izboljšavo št. 97 avtorja Venčeslava Veseliča in Franca Drevenška z naslovom »Sprememba cevovoda za dovod smole od zbiralnika v gnetilec št. 1.« Oba avtorja delata v TOZD aluminij — obrat anodna masa že 20 let in je to njun prvi prijavljeni predlog, ki se uporablja v TGA »Boris Kidrič« Kidričevo.

V mesecu aprilu 1976 je bila izvršena rekonstrukcija obrata anodne mase. Po projektu firme BUSS (Švica) je bila vgrajena v cevovod za dovod smole od dozirne tehtnice do gnetilnika št. 1. loputa, ki v primeru ustavitve naprav preprečuje dviganje smolnih par do dozirne tehtnice. Zapira in odpira jo pnevmatski cilindri. Loputa je bila vgrajena v cevovod nad gnetilnikom (tik pod stropom) na koti + 3,7 m. V primeru daljšega zastoja je zaradi bližine izvora toplote smola zalepila loputo ob steni in cilindri je ni več odprli. Zaradi tega je prišlo do mašitve

cevovoda in obeh gnetilnikov, ki sta bila napolnjena s koksom. Čiščenje cevovoda, lopute in gnetilnikov je zahtevalo od delavcev velike napore ob zelo neugodnih razmerah (smolni hlapi, vročina, prah). Po predlogu tov. Veseliča in tov. Drevenška je bila dne 31. 8. 1976 prestavljena loputa na koto +6,7 m, s čimer je bila odmaknjena od izvora toplote, obenem pa zelo dostopna za popravilo in eventualna čiščenja. Od tega datuma dalje ni bilo več nobenega zastoja zaradi blokiranja lopute in se je predlog pokazal kot zelo uspešen.

Predlog št. 97 prinaša za TGA korist v prvem letu koriščenja tehnične izboljšave 112.910 din, ki je za 3.766 din manjša kot naslednje leto, ker predstavlja imenovani znesek strošek izvedbe predloga. Po pravilniku o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih pripada za oba avtorja skupaj odškodnina za koriščenje tehnične izboljšave din 10.442,30 v prvem letu in po 10.658,90 din za drugo in tretje leto.

P. B.

Poslovno koordinacijski svet je dne 2. 3. 1978 potrdil tehnično izboljšavo št. 105 avtorja Franca Kornika z naslovom »Ščitenje cevi visokotlačne črpalke Hammelmann«. Tovariš Franc Kornik dela v TOZD Tovarna glinice že 15 let in je to njegov prvi prijavljeni predlog, ki se uporablja v TGA »Boris Kidrič« Kidričevo. Predlog se nanaša na ščitenje tlačnih cevi črpalke Hammelmann ob priliki čiščenja cevovodov. Na ostrih robovih ob ustju cevi, ki se je čistila, se je jeklena, gibljiva in z gumo oblečena cev zaradi vibracije drgnjenja ob ostri rob poškodovala. Tovariš Kornik je problem rešil tako, da je izdelal posebno vodilo, ki je preprečilo, da bi se gumijasta cev drgnila ob ostrih robovih.

Predlog št. 105 prinaša za TGA korist v prvem letu koriščenja tehnične izboljšave 4.514,34 din, ki je za 845,76 din manjša kot bo predvidoma naslednji dve leti, ker predstavlja imenovani znesek strošek izdelave posebnih vodil. Ker je odškodnina skromna je komisija predlagala, da se avtorju izplača odškodnina v enkratnem znesku za vsa tri leta in sicer v skupnem znesku 2.442 din.

P. B.

Venčeslav Veselič

Franc Drevenšek

Franc Kornik

Krvodajalci v Poreč in Kranjsko goro

Aktiv krvodajalcev pri tovarniški konferenci sindikata organizira letos za aktivne krvodajalce TGA tridnevni oddih v zelo znanih letoviščih ob morju in v planinah. To bo vsekakor velika spodbuda za nadaljnje uspehe našega aktiva, kateri je letos prejel republiško priznanje.

veda v takih primerih odpadejo prenekateri težave aktivna krvodajalcev s katerimi se je letos srečeval

Vedno smo zelo glasni, ko nekoga kritiziramo, mislim, da je prav, da tudi nekoga pohvalimo.

Da je letos ta oddih organiziran, je v precejšnji meri zasluga predsednika tovarniške konference sindikata tov. Ivana Mazera, kateri je v času svojega rednega dopusta prišel v kolektiv in pomagal tov. Romani Krebs, katera je prevzela vso odgovornost za organizacijo oddiha. Izkušnje so pokazale, da se za organizacijo takšne vrste rekreacije mora pričeti čim prej ne pa takrat, ko je za organizacijo skoraj nemogoče v prvi vrsti glede sredstev pa tudi glede kraja in namestitve.

Krvodajalcem, kateri se bodo letos udeležili tridnevnega oddiha želim,

da še v naprej ostanejo zvesti krvodajalci in da pomagajo s svojim darovanjem krvi pridobiti čim več novih krvodajalcev.

STANKO ZUPANIČ

V IMENU REPUBLIŠKEGA ODBORA IN KOMISIJE ZA SAMOUPRAVNO SPORAZUMEVANJE O DELITVI DOHODKA IN SREDSTEV ZA OD, KATERE ČLAN JE BIL TOVARIŠ VIKTOR PRELOG, VAM IZREKAMO NAŠE SOŽALJE OB NJEGOVI SMRTI

Predsednik RO:
Rajko Orešnik

Usmerjeno izobraževanje

Vsaka družba si postavlja z izobraževanjem določene cilje, predvidene in nepredvidene rezultate, katere želi uresničiti v svoji družbeni skupnosti. Izobraževanje je tesno povezano z vsemi procesi in je zahteva časa. Vsaka stopnja družbe zahteva svojo šolo, tako se bori del družbe v svetu še vedno z nepismenostjo, drugi svet pa razvija z razvojem znanosti šolo sedanjega časa. Izobraževanje je bilo in bo vedno povezano z razvojem znanosti. Šola je bila vedno prizorišče družbenih nasprotij, s tem pa se je razvijala v naprednejšo in popolnejšo. Šolanje pomeni eno od možnih poti napredovanja tako posameznika, kot celotne družbe. Delovni človek je bil v preteklosti ločen od možnosti vplivanja na vsebino in način izobraževanja. Kultura, vzgoja in izobraževanje so tekli mimo vseh dogajanj in potreb. Vse naštetu v naših šolah žal še vedno ni popolnoma odpravljen.

RAZLOGI ZA REFORMO ŠOLSTVA

Če bi naštetli pomanjkljivosti sedanjega šolstva, bi bile najbolj značilne naslednje:

- od vse študirajoče mladine jih usposobimo za določeno poklicno te polovico
- niti petine vsake generacije ne usposobimo za delo v proizvodnji
- osip v srednjih šolah je 35 odst., na višjih do dveh tretjin, na visokih do treh četrtin.

Odpravljanje pomanjklivosti pa zahteva korenito spremembo šolstva. Zaradi tega moramo vpeljati takšen način izobraževanja, ki bo izrazil potrebo združenega dela (dolgoročnega načrtovanja in kadrovskega planiranja).

Morala se bosta povezati gospodarstvo in izobraževalna dejavnost ter skupaj ubrati takšno pot, ki bo slonela na svobodni menjavi dela.

Preobrazba šolstva bo zajela predvsem srednjo šolo, katera danes ne ustreza samoupravni socialistični družbi, tako po obsegu kot po kakovosti. Zato moramo spremeniti:

- kadrovanje - poklicno usmerjanje mladine na ustrezna področja v skladu z nagnjenji, sposobnostmi in interesi združenega dela.
- zagotoviti moramo normalne pogoje za učenje (štipendije, domovi, šolske potrebščine), proizvodno delo.
- združeno delo mora odločilno vplivati na usmerjeno izobraževanje in ga usmerjati po svojih potrebah.
- vsaka OZD mora imeti plan kadrov, uvajati novince v delo in jih ocenjevati.

Združeno delo mora povedati, koliko kadrov, kakšne in kako usposobljene kadre potrebuje, ter koliko bo prispevala za usposabljanje teh kadrov.

V usmerjenem izobraževanju ne bo več razlik med triletnimi poklicnimi šolami in štiriletnimi srečnimi šolami. Prve dajejo premalo splošnega znanja, druge pa premalo praktičnih znanj (praktični pouk). Tudi možnost napredovanja na višje in visoke šole je s poklicnih šol majhna.

KAKO BO POTEKALO USMERJENO IZOBRAŽEVANJE

Razlike v programih med poklicno in srednjo šolo bodo odpravljene s skupno programsko osnovo v prvih dveh letih po osnovni šoli. V naslednjih dveh letih (3. in 4. letnik dveh letih (3. in 4. letnik) bo 70 odst. vzgojno izobraževalnega dela namenjeno petim temeljnim vzgojno izobraževalnim področjem:

1. Jezikovno — umetnostno
2. Družbeno — ekonomsko
3. Naravoslovno — matematično
4. Proizvodno — tehnično
5. Telesno vzgojna, zdravstvena in obramba.

Ostalih 30 odst. pa bo namenjeno primarni programski usmeritvi — pripravi za določeno delo. Seveda je treba za vsa ta področja sestaviti natančne programe. Vzgojno-izobraževalni programi za poklice v posameznih smereh se glede na zahtevnost razvrščajo naslednje stopnje (28. točka teza zakona o usmerjenem izobraževanju):

1. Programi 1. stopnje zahtevnosti, ki bodo o-

mogočali pridobitev posameznih, strokovnih, praktičnih in funkcionalnih znanj ter razvoj ustreznih sposobnosti, spretnosti in navad za opravljanje delovnih nalog, ki zaradi stopnje organiziranosti delovnega procesa ne zahtevajo od delavca pogostega prilagajanja novim delovnim razmeram.

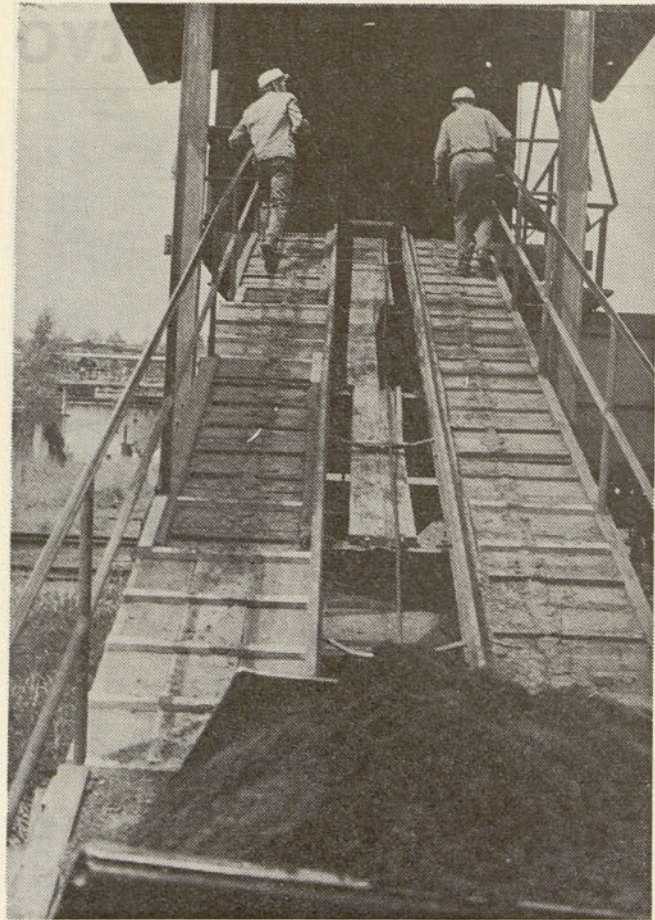
Izobraževanje po programih te stopnje zahtevnosti skupaj z začetnim skupnim programom bo trajalo do dve leti.

2. Programi 2. stopnje zahtevnosti, ki bodo omogočali pridobitev temeljnih strokovnih in zaokroženih praktičnih znanj ter razvoj ustreznih sposobnosti, spretnosti in delovnih navad v obsegu, ki omogoča opravljanje zahtevnejših delovnih nalog, ki zahtevajo prilagajanje raznovrstnim nalogam in delu glede na predmet in sredstva dela.

Izobraževanje po programih te stopnje zahtevnosti bo trajalo do enega leta po končanem programu prve stopnje.

3. Programi tretje stopnje zahtevnosti, ki bodo omogočali poglobljanje oziroma razširjanje strokovnih ali praktičnih znanj, sposobnosti, spretnosti in delovnih navad v obsegu, ki omogoča opravljanje specializiranih in zahtevnejših nalog, ki zahtevajo prilagajanje delavca glede na sredstva, predmet in organizacijo dela; ali pa operativno vodenje, pripravo, spremljanje in kontrolo tehnološkega procesa in vodenje pos-

(Nadaljevanje na 11. str.)

Pepel

Izpihovanje

**NEZBRANOST -
NEVARNOST**

Usmerjeno izobraževanje

(Nadaljevanje z 10. str.)

lovanja delovnih enot z manj obsežnimi delovnimi procesi.

Izobraževanje po programih te stopnje zahtevnosti bo trajala do enega leta in pol po končanem programu druge stopnje.

Programi prve do tretje stopnje zahtevnosti bodo dajali potrebna znanja za poklic ustrezne zahtevnosti in omogočali pod pogoji, ki jih določa zakon, nadaljnje izobraževanje.

4. Programi četrte stopnje zahtevnosti bodo omogočali pridobitev teoretičnih in praktičnih znanj za opravljanje zahtevnih oziroma specializiranih nalog in del; poglobljanje znanja s področja organizacije, vodenja priprave, koordinacije in preučevanja tehnoloških in drugih procesov dela; razvijajo sposobnosti prenašanja znanstvenih izsledkov in tehnoloških dosežkov v delovne procese, sposobnosti svetovanja pri delu ter sposobnosti vodenja poslovanja delovnih enot z obsežnejšimi proizvodnimi in delovnimi procesi.

Izobraževanje po programih te stopnje zahtevnosti bo trajalo od enega leta in pol do dveh let in pol.

5. Programi pete stopnje zahtevnosti bodo omogočali pridobitev poglobljenih in posplošnih teoretičnih znanj s povezovanjem izobraževalnega in raziskovalnega dela ter pridobitev posebnih praktičnih znanj za izvajanje najzahtevnejšega dela in nalog; omogočali bodo razvijanje sposobnosti za oblikovanje si-

stemov organizacije tehnoloških in drugih delovnih procesov, za ustvarjalno uporabo raziskovalnih dosežkov na posameznih področjih dela oziroma strok, in sposobnosti za vodenje delovnih enot z obsežnimi in zahtevnimi proizvodnimi ter poslovnimi procesi.

Izobraževanje po programih te stopnje zahtevnosti bo trajalo od treh let in pol do štirih let izjemoma do pet let.

PRIPRAVLJENOST ZDRUŽENEGA DELA NA SPREMEMBE V IZOBRAŽEVALNEM PROCESU

Zanima nas, kako je združeno delo pripravljeno na vse spremembe, posebej na področju praktičnega usposabljanja (praktičnega pouka). Teze zakona o usmerjenem izobraževanju so že izšle in v 40. točki navajajo:

»Praktični pouk ter delovna in proizvodna praksa kot sestavina vzgojno-izobraževalnih programov se izvajata v proizvodnih in drugih organizacijah združenega dela v delovnih skupnostih ter v dejavnostih, ki jih samostojno opravljajo delovni ljuče z osebnim delom, pa tudi v šolskih delavnicah, na šolskih posestvih in drugih deloviščih. Organizacije združenega dela ter delovni ljuče, ki z osebnim delom samostojno opravljajo dejavnost izvajajo zlasti praktični pouk ter omogočajo delovno in proizvodno prakso, za katero je z vzgojno izobraževalnim programom predvideno, da je njeno izvajanje najbolj učinkovito in smoterno v neposrednem delovnem procesu.

Praktični pouk oziroma delovna in proizvodna

praksa študentov v organizacijah združenega dela s področja materialne proizvodnje ali družbenih dejavnosti ter pri delovnih ljudeh, ki samostojno opravljajo poklicno dejavnost z osebnim delom, se izvaja s sodelovanjem ustreznih usposobljenih strokovnih delavcev pod pedagoškim vodstvom in nadzorom izobraževalnih organizacij.

Izobraževalne organizacije in druge organizacije združenega dela oziroma delovni ljuče, ki samostojno opravljajo z osebnim delom poklicno dejavnost, urejajo medsebojne obveznosti pri izvajanju praktičnega pouka ter delovne in proizvodne prakse s samoupravnimi sporazumi in pogodbami.«

Pripomnimo lahko, da takšno obliko izobraževanja v TGA že imamo saj se praktično usposabljanje učenci poklicnih šol (livarji, električarji).

Vendar ugotavljamo, da TGA in IKŠ premalo sodelujeta pri sestavi programov praktičnega pouka. Nobenega sodelovanja pa ni pri pripravi teoretičnih in praktičnih učnih programov.

Z usmerjenim izobraževanjem bomo morali tesno povezati združeno delo. Združeno delo bo moralo vplivati na oblikovanje učno-vzgojnih programov. V naslednjem šolskem letu bomo postopoma že prišli na usmerjeno izobraževanje, vendar TGA na to še ni dovolj pripravljena, niti prostorsko niti kadrovske (z izobraževanjem se še vedno ukvarja en sam delavec, to pa je očitno premalo za tako zahtevne naloge, ki jih ob rednih izobraževalnih dejavnostih postavlja pred TGA usmerjeno izobraževanje).

S. Medik

V ta blok v Ptujju se je že vselilo 10 naših družin.

Celodnevna šola v Kidričevem pred novimi nalogami

V šolskem letu 1978-79 je OŠ BORIS KIDRIČ Kidričevo prešla na organizacijo celodnevne osnovne šole v vseh razredih, zato mislim, da je potrebno ponovno spregovoriti nekoliko besed o tej novejši obliki dela in nakazati njene dobre strani, obenem pa prikazati probleme, s katerimi se srečuje šola v Kidričevem.

Celodnevna osnovna šola s svojo organizacijo nudi možnosti za širše in globlje obravnavanje programskih nalog in bogatitve programske strukture, ki optimalno uveljavlja psihofizične sposobnosti posamezne razvojne stopnje učencev.

V COŠ se pripravi dnevna in tedenska organizacija življenja in dela učencev, ki omogoča, da učenci opravijo v šoli vse obveznosti, ki izhajajo iz pouka in, da se ukvarjajo s svobodnimi dejavnostmi po lastni izbiri v prostem času.

COŠ omogoča raznoliko izbiranje učnih oblik, zlasti pa odločno opušta frontalno kot edino obliko pouka. Za vse normalno razvite učence omogoča napredovanje iz razreda v razred, brez ponavljanja razredov.

COŠ prevzema del nalog, ki so prej pripadale izključno družini — to je njena velika socialna funkcija. V COŠ učenci živijo in delajo pod enotnimi pogoji; s tem se učin-

kovito odpravljajo socialne razlike med učenci in tako učenci lažje preidejo določena družbena naspotja v življenju; učenci spoznajo, da so delovne sposobnosti in navade, socialna in delovna struktura, osnova za napredovanje v življenju.

Sodobno organizirana osnovna šola daje veliko pobudo demokratizaciji in humanizaciji odnosov v šoli, kar pa je osnova za oblikovanje vsestransko razvite socialistične osebnosti. COŠ daje pogoje za prirodne in tople odnose med učencem in učiteljem, med učiteljem in staršem, med staršem in učencem.

Učenci delajo v COŠ pri samostojnem učenju v šoli prejšnje domače naloge pod vodstvom učitelja.

Učenci doma opravljajo še naslednje dejavnosti:

- branje mladinskih časopisov in revij,
- branje domačega čtiva,
- memoriranje krajših sestavkov,
- gledanje in poslušanje raznih TV in radijskih oddaj,
- obiskovanje raznih filmskih in drugih predstav, katerih vsebina se navezuje na učno snov,
- obiskovanje razstav, muzejev, prireditev in ustanov,

(Nadaljevanje na 12. str.)

Seznam udeležencev krvodajalske akcije

● Bila je dne 8. 8. 1978 v Ptujju

Kurbus Janez, Kajuhova 1, Ptuj, Notesberger Franc, Kajuhova 1 Ptuj, Ogrizek Vlado, Jadranska 10 Ptuj, Dominc Marta, Kungota 60, Gašperič Franc, Draženci 29, Hertiš Adolf, Kungota 68, Mohorko Zvonko, Kidričevo 10, Maroh Alojz, Lancova vas 77, Vtič Jože, Kidričevo 85, Beranič Ceril, Apače 76, Gabrovec Janez, Videm 13, Kovačič Josip, Kidričevo 13-a, Čigan Stefan, Kidričevo 84, Korže Franc, Breg 25, Majšperk, Letič Janko, Popovci 21, Gajzer Franc, Skrbilje 6, Tominc Martin, Apače 105, Bervar Ivan, Serčerjeva 2 Ptuj, Medved Mirko, Lovrenc 114, Jerenko Andrej, Apače 132, Horvat Jože, Barislovič 5, Žerčan Anton, Kidričevo 36, Bez-

jak Janez, Nova vas 117, Štrnel Ferdo, Spolenjakova 2, Horvat Rudi, Kidričevo 18, Poplatnik Jože, Velika Nedelja, Kropec Peter, Kidričevo 5, Volgemut Anton, Žabjak 48, Hertiš Ivan, Zupečja vas 5-a, Perko Stanko, Kidričevo 13, Vrabič Milan, Zg. Hajdina 36, Kovačec Alojz, Formin 4, Rosič Milorad, Kajuhova 1 Ptuj, Cafuta Miran, Kidričevo 68, Ferlež Anton, Kidričevo 10, Kramberger Jože, Lovrenc 27, Selinšek Franc, Trstenjakova 16, Pišek Miran, Kajuhova 1 Ptuj, Vidovič Silvo, Lovrenc 93, Rudolf Dragoslav, Kidričevo 30, Jazbec Franc, Podložje 9, Pišek Janez, Lovrenc 106, Skerget Ludvik, Lovrenc 37, Taciga Milan, Podložje 28, Reš Janko, Kidriče-

vo 20, Zajšek Stanko, Podložje 122, Rep Vinko, Kidričevo 39, Nahberger Franc, Sela 40, Klajderič Franc, Kidričevo 6, Sagadin Leopold, Medvedce 16, Teodorovič Aleksander, Potrčeva 44 Ptuj, Matjašič Franc, Kidričevo 10, Erbus Franc, Potrčeva 46 Ptuj, Trstenjak Miro, Njiverce 27, Klasič Franc, Pobrežje 161, Colnarič Daniel, Apače 169, Leskovar Martin, Apače 107, Žižek Feliks, Dornava 148, Medved Anton, Ptujška gora 141, Drevenšek Franc, Kidričevo 13-a.

Vsem darovalcem iskrena hvala!

Stanko Zupančič

Kadrovske štipendije in pomoč pri študiju ob delu v TGA

Novo šolsko leto prinaša nove obveznosti in pogoje, ki so za marsikatero rednega, kakor tudi študenta ob delu, velik problem. Vse študente tarejo materialni problemi, ker so stroški šolanja še vedno veliki. Če naredimo računico za rednega študenta, ki živi izven kraja šolanja, potem stroški šolanja narastejo na mejo nevdržnosti. Dijak — študent potrebuje za zagotovitev osnovnih pogojev za študij, najmanj 3.000.— din. Katera denarnica staršev pa je tako debela, posebej če ima 2 ali več otrok, ki študirajo? O vsem govorimo tako kot da ni družbenih pomoči, kadrovske štipendije in pomoči iz združenih sredstev.

Za izobraževanje se v TGA namensko odvajajo najmanj 1,5 odst. bruto osebnega dohodka, konkretno pa se določi v letnem planu. Od tega pa se odvajajo 0,5 odst. bruto osebnega dohodka za štipendije na ravni občine. Ker pa smo na še vedno nerazvitem področju, stimuliramo tehnične poklice in hitrost študija.

Kadrovske štipendije, ki jih dajemo, so sorazmerno visoke v primerjavi s štipendijami iz združenih sredstev ali drugih delovnih organizacijah, prav zaradi dodatka za tehnične poklice nerazvitega področja in uspeha. Višine štipendij so določene s Samoupravnim sporazumom o štipendiranju učencev in študentov in z družbenim dogovorom o oblikovanju in izvajanju štipendijske politike v SR Sloveniji. S temi akti so določene višine štipendij na osnovi kriterijev učnega uspeha in hitrosti šolanja in so sporazumno sprejete enotne lestvice točkovnih vrednosti teh štipendij.

Število točk oziroma višina štipendije se določi vsako šolsko leto na novo, glede na učni uspeh in hitrost šolanja v prejšnjem šolskem letu. Da bi bile višine štipendij usklajene z gibanji osebnih dohodkov zaposlenih, pa se vrednost točke določi za celo SR Slovenijo vsako leto na novo. Na osnovi takšnih kriterijev imajo dijaki in študentje velike možnosti dobiti kadrovske štipendije, če se le odločijo za poklic za katere delovne organizacije razpisujejo kadrovske štipendije. Veliko lahko pripomorejo k temu ustanove poklicnega usmerjanja, šole in same delovne organizacije. Naša delovna organizacija vsako leto obvešča osnovne in srednje šole o prostih kadrovske štipendijah, prav zaradi deficitarnih poklicev, ki so učencem v večini nez-

nani (livar, procesničar, metalurški tehnik). Praksa kaže, da se vsako leto odloča manj učencev za poklicne šole, posebno malo za metalurške poklice.

Vzrokov za takšno stanje je več, bistveno pa je poklicno usmerjanje že v osnovni šoli. Ni dovolj, da v marcu učenci osmih razredov izpolnijo formularje za predvpis v poklicne in srednje šole, ko pa veliko učencev določenih poklicev sploh ne pozna, najmanj pa metalurške.

Veliko bi še morali na tem področju napraviti

zavodi za zaposlovanje, delovne organizacije in tudi šole same. Da gre pri vsem tem za neinformiranost, lahko prikažemo na sledečem primeru. Še pred desetimi leti smo malo vedeli o vojaških gimnazijah, Vojaških akademijah in kadetskih šolah; danes te šole in te poklice pozna vsak osnovnošolec in srednješolec.

Kljub temu, da ni najboljši odziv za kadrovske štipendije za metalurške poklice pa ima TGA (vsi TOZD in DSSS) sledeče število štipendistov.

TOZD	STOPNJA ŠOLE-ŠTEV.			ŠTEV. ŠTIP. Visoke	ŠTEV. ŠTIP. Skupaj
	Poklicne	Srednje	Višje		
Proizvodnja aluminija	20	9	4	8	41
Predelava aluminija	31	3	—	6	40
Glinica	4	—	—	1	5
Vzdrževanje	20	7	5	9	41
Kontrola kvalitete	3	7	—	2	12
DSSS	—	3	5	16	24
Skupaj	78	29	14	42	163

Študij ob delu je oblika izobraževanja na vseh stopnjah šolanja in ga obiskuje vsaj toliko slušateljev kot v rednem študiju.

Pomoč, ki jo naši delavci dobijo, izhaja iz 108. člena Samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev v

združenem delu TOZD in DSSS. Naši delavci, ki dobivajo pomoč pri študiju ob delu, študirajo predvsem v Mariboru in Ptujju, ker sta ta dva šolska centra našim študentom najbližja. Trenutno število delavcev, ki študirajo ob delu po TOZD in DSSS je sledeče:

STOPNJA ŠOLE IN ŠTEVILO ŠTIPENDISTOV ŠTUDIJA OB DELU

TOZD	Pokl. šole	ŠTEVILO ŠTIPENDISTOV				Skupaj
		Srednje	Višje	Visoke	Post-dipl.	
Proizvodnja aluminija	—	3	7	1	—	11
Predelava aluminija	—	—	3	—	—	3
Glinica	—	4	5	1	—	10
Vzdrževanje	1	38	11	2	—	52
Kontrola kvalitete	—	5	1	—	—	7
Promet	—	1	1	—	—	2
DSSS	—	3	18	4	2	27
Skupaj:	2	54	46	8	2	112

Ti podatki so samo trenutni, tako za kadrovske štipendije kot za študij ob delu. Pri rednem študiju je še prostih nekaj kadrovskih štipendij za poklice (livar, zidar, obratni električar).

Štipendiranje v TGA je zelo razvito, saj po nekkih podatkih štipendiramo v

občini Ptuj okrog 40 odst. vseh štipendiranih. Vprašamo se, kako to, da od tolikega števila štipendistov, vseeno kadrov v TGA primanjkuje. Čeravno je štipendist pogodbeno vezan, da po končanem šolanju mora delati pri štipenditorju enako dobo, kot je prejemal štipendijo, pa se veliko naših štipen-

distov po končanem šolanju zaposli v kraju šolanja (Ljubljana, Maribor) ali pa po nekaj mesecih pripravništva zapustijo DO, predvsem štipendisti z visoko in višje-šolsko izobrazbo.

Zdi se nam, da TOZD oziroma sektor premalo prepričljivo deluje na mladega sodelavca in pozablja, da znašajo stroški

šolanja na visoki šoli oziroma fakulteti tudi do 200.000.—din (mišljena je samo kadrovska štipendija), štipendija iz združenih sredstev pa ni upoštevana.

V kolikor se bodo naši razvojni plani uresničili, potem je tolikšno štipendiranje tudi upravičeno.

S. Medik

Celodnevna šola v Kidričevem pred novimi nalogami

(Nadaljevanje z 11. str.)

- sodelovanje v družbenih dejavnostih in na delovnih akcijah izven šole,
- spremljanje raznih prirodnih pojavov izven šole.

Za prehod na COŠ so potrebni na osnovni šoli tudi posebni pogoji.

Predpogoj je enoizmenški pouk, potem telovadnica, delavnica, šolska kuhinja, ustrezna opremljenost (učenci puščajo šolske torbe v šoli), ustrezna kadrovska zasedba itd.

Komisija Zavoda za šolstvo SRS, organizacijska enota Maribor, je ugotovila, da ima naša šola pogoje za prehod, da pa bo v novem planskem obdobju 1980—1985 nujno ustrezneje urediti šolsko prehrano in sčasoma dograditi eno igralnico.

Zares je naš največji problem šolska prehrana, saj je zmogljivost šolske kuhinje premajhna. Zato smo v tem šolskem letu poskušali organizirati kosila za višjo stopnjo v obratu družbene prehrane TGA. Pri sami organizaciji ne bi bilo problemov, vendar je bila cena previsoka. V šoli velja kosilo za učence višje stopnje 19.— din.

Na skupnem sestanku sveta staršev in koordinacijskega odbora za uvajanje COŠ pri KK SZDL Kidričevo, ki je bil 30. 8. 1978, smo bili mnenja, da je v Kidričevem nujno potrebna sodobna samo-

postrezna restavracija, ki bi po solidnih cenah nudila kvalitetne gostinsko-prehrambene usluge za vse delovne ljudi in občane v Kidričevem in tudi za šolo. Če bi to ustrezno rešili, ne bi bilo potrebno pri šoli vgraditi nove kuhinje.

V tem šolskem letu mislimo pritegniti k prostovoljnim dejavnostim čim več zunanjih sodelavcev. Problem je v tem, da se mnoge te dejavnosti odvijajo v času, ko so ti mentorji zaposleni. S TGA bomo poskušali podpisati sporazum, da bi mentorji tedensko enkrat po eno do dve uri delali v šoli. Mentorje ki bodo predlagani prosim v imenu učencev, da ne odklonijo sodelovanja z šolo. Mentorje bomo skušali dobiti preko ustreznih društev v KS Kidričevo.

Celodnevne šole bodo razen izobraževalne skupnosti morale vključiti v svoje programe tudi ostale interesne skupnosti, saj so takšna stališča nakazana tudi v dukomentih VII. in VIII. kongresa ZKS in X. in XI. kongresa ZKJ.

V tem šolskem letu nas torej čaka veliko dela. Sodelovanje vseh činiteljev družbenega življenja v Kidričevem bo gotovo pripomoglo k ugotovitvi, da smo s skupnimi močmi obogatili naše učence za nova spoznanja in, da so postali miselno bogatejši.

Ravnatelj šole
Franc LAČEN

BRIGADIRSKI ZDRAVO

Ptujski brigadirji, udeleženci zvezne MDA MARIOVO '78, vam pošiljamo mnogo toplih pozdravov in se obenem zahvaljujemo za finančno pomoč. Obljubljamo, da bomo ugledno zastopali občino Ptuj in njene občane. Pošiljamo vam bilten, ki je izdan z namenom, da TGA predstavimo vsem udeležencem te akcije. To je samo eden izmed večih biltenov, ki jih izdajamo. Ker smo imeli s seboj tudi slikovni material, vam lahko povemo, da v naši baraki visi tudi foto-zidni časopis, v katerem smo predstavili TGA.

Delovnim ljudem TGA želimo veliko delovnih uspehov!

BRIGADIRJI MDB
DUŠAN IKVEDER - TOMAZI PTUJ

Robert
KX (Barka)
Danka
Milan
Miklavž
MŠEK
Aljoša
Ivan
Branco
Korčun
Čučin
Lj. Dopsuš
Yorav
Jelenc
M. J. K.
Suzana
Tomaž
Saniča

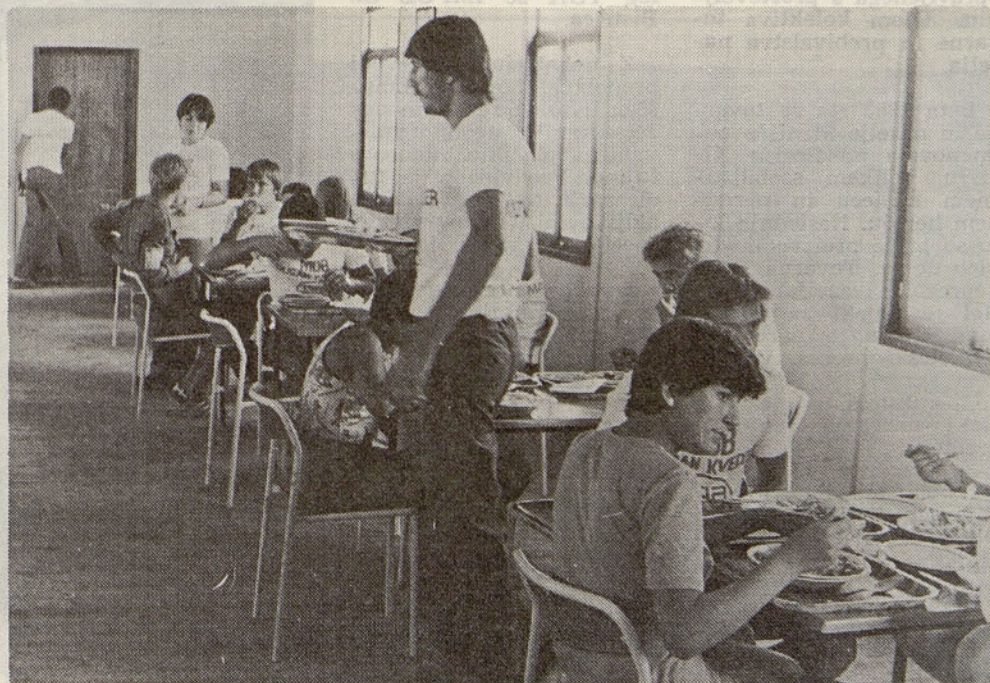
in ostali!

Brigada

Brigadna konferenca

(in) Kosilo

Faksimile naslovne strani brigadirskega biltena, katerega vsebino objavljamo na 14. str. »Aluminija«.

Zdravo!

Pred vami je druga številka Informatorja, v kateri vam predstavljamo TGA Kidričevo. Ta tovarna, sicer ni v Ptujju, temveč nekoliko izven — v naselju Kidričevo. Tovarna in naselje sta poimenovana po narodnem heroju Borisu Kidričju.

Prkazali vam bomo razvoj tovarne, njen pomen za občino Ptuj, spregovorili pa bomo tudi o samoupravljanju ter vlogi DPO v tem kolektivu.

In zakaj vse to? Ta tovarna je namreč naš pokrovitelj, torej nas je finančno podprla pri sode-

lovanju na akciji MARIOVO 78. Ta pomoč kaže, da se delovni ljudje TGA zanimajo za delo mladih ter jih tudi podpirajo pri delovanju.

Zahvaljujemo se kolektivu TGA za pomoč in hkrati obljublamo, da bomo aktivni v vseh področjih dela in življenja v brigadi. S tem bomo dostojno zastopali občane Ptujja ter hkrati vso Slovenijo, saj smo edina slovenska brigada na tej akciji.

UREDNIKA

MLADI O TGA

Nastanek in razvoj TGA Kidričevo

Že leta 1942 so Nemci v tedanjem Strnišču začeli graditi prva poslopja ki so jih med vojno uporabljali kot taborišča za ujetnike.

Decembra 1945 je dobila tovarna, ki je obsegala le betonske skelete bodočih objektov ter nekaj delavnic in barak dobila enotni naslov »Tovarna aluminija Strnišče«.

Do leta 1947 je bila usoda tovarne še neznana, tega leta pa so domačini dobili v upravljanje tovarno. Vendar težava ni bila v tem, težje je bilo pripraviti strokovni kader. Veliko dela je bilo opravljenega s prostovoljnimi delom kolektiva tovarne in prebivalstva naselja.

Leta 1953 sta se tovarna in naselje Strnišče poimenovala po Borisu Kidriču, velikem socialističnem mislecu in narodnem heroju. Naslednje leto so prvič proizvedli glinico doma. Tovarna se je neprestano razvijala, rastele je objekt za objektom, kakor je narekoval tehnološki proces. V njenem razvoju so bile težave — uspehi, od težav z elekt. energajo, zanjo ni premoga.

Danes šteje delovna organizacija s 7 TOZD in DSSS 2100 zaposlenih.

Čeprav je TGA po zadnjih 15 letih vlagala veliko sredstev v izboljšavo tehnološkega procesa je postopek za proizvodnjo aluminija ostal na starih

napravah. V lanskem letu je kolektiv, zavedajoč se nujnosti lastnega razvoja sprejel obsežen program razširitve in modernizacije tovarne. To je pripomoglo k povečanju proizvodnje aluminija iz 46 tisoč na 63 tisoč ton, kar še vedno ne zadošča za potrebe slovenske predelovalne industrije aluminija. Obsežen program si je kolektiv zastavil, tudi na področju predelave aluminija, kjer bi naj predvsem proizvajali proizvode, ki se navezujejo na neposredno proizvodnjo aluminija v skladu s skupnim razvojnim planom SOZD-a UNIAL v katerega je združena poleg TGA še IMPOL Sl. Bistrica.

Z nekaterimi proizvodi predelave bo «nadomeščen uvoz iz zapadnih dežel,» kar bo ugodno vplivalo na plačilno bilanco s tujino. Predvidena je tudi razširitev proizvodnje ogljikovih materialov, specialnih glinic itd...

Izvedba sprejetega razvoja bo veljal okrog 250 starih milijard dinarjev, kar bo zahtevalo napor celotnega kolektiva. Pri tem se bodo tudi bistveno izboljšali delovni pogoji in zatrla naraščanje delovnih invalidov v elektrolizi.

POMEN TGA ZA OBČINO PTUJ

Za večino prebivalstva občine Ptuj in njene okolice je bila zemlja edini

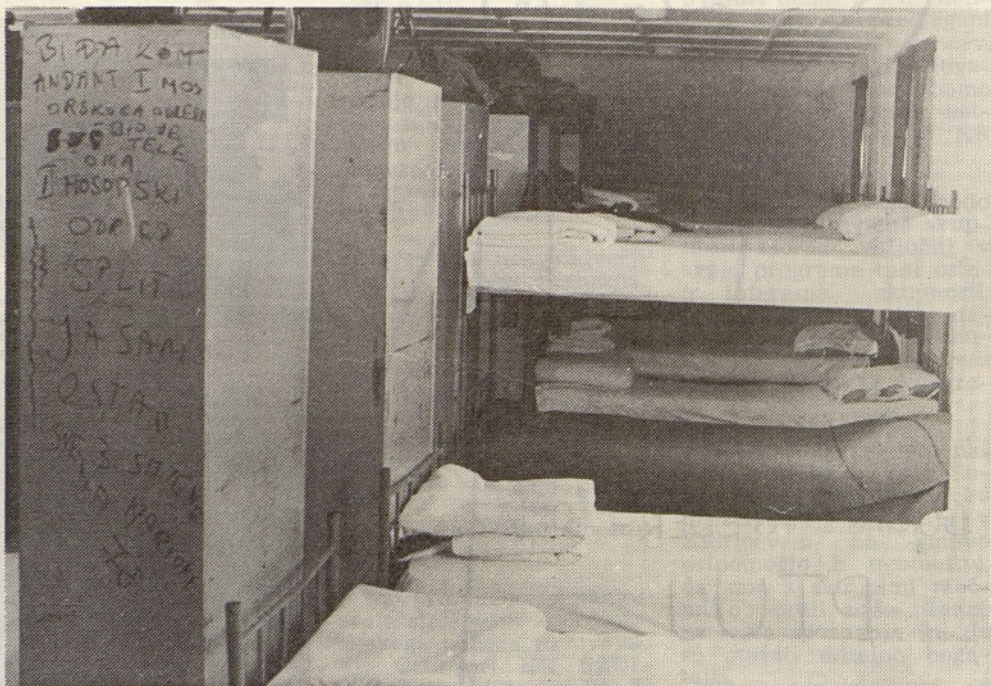
(Nad. na 15 strani)

Člani delegacije na obisku pri brigadi

Lakota Iso in Daniel Koletnik

Spalnica

Nastanek in razvoj TGA Kidričevo

(Nad. s 14. strani)

vir dohodka. Vse do nastanka tovarne v Strnišču, na tem področju ni bilo industrije z izjemo nekaj tekstilnih delavnic. TGA je v gospodarstvu Ptuja, pa tudi širšega območja prinesla spremembo. Spodbudila je nastanek IMPOL Sl. Bistrica in mariborske livarne.

Prav tako pa je pomembna tudi družbenopolitična vloga TGA. Tu je nastalo prvo delavsko nesevlje v občini Ptuj, številni strokovni kadri so veliko prispevali k razvoju občine.

Delovni ljudje te tovarne niso bili gluhi za potrebe širše družbene skupnosti. Prispevali so sredstva za graditev šol, otroških vrtcev, v novejšem obdobju so prispevali za razvoj srednješolskega centra, športno rekreacijskih objektov...

SAMOUPRAVLJANJE IN VLOGA DRUŽBENO-POLITIČNIH ORGANIZACIJ

Že, ko je bila tovarna šele v gradnji je bilo uvedeno delavsko samoupravljanje. Izvoljen je bil 40 članski delavski svet in 9 članski upravni odbor.

Razumljivo je, da so bile pristojnosti delavskega sveta v primerjavi s sedanjim manjše, saj ni bil izpolnjen osnovni temelj — odločanje o materialnih dobrinah, saj je bila tovarna v investicijski gradnji.

To se je bistveno uredilo, ko je začela tovarna redno obratovati. Število članov DS se je povečalo na 60, izboljšalo pa se je tudi obveščanje delavcev.

V letu 1959 in 1960 so potekale razprave o decentralizaciji upravljanja.

1963 so sprejeli temeljni akt podjetja — statut, ki ga je DS sprejel leta 1966.

Do sprememb je prišlo spet leta 1971 s sprejemom novega statuta, s katerim je bil izveden delegatski sistem in štirje kolektivni izvršilni organi.

Leta 1974 so bile v skladu z ustavo ustanovljene TOZD tovarna glinice, tovarna aluminija, vzdrževanje, promet in delovna skupnost skupnih služb.

Vzporedno z razvojem in rastjo tovarne sta rasli tudi organizacija ZK in soudeležba mladih.

Komandant Zorčič

S tem, da se je tovarna delila v več TOZD je prišlo do podrejenega samoupravljanja na TOZD. Osnovno neposredno upravljanje delovnih ljudi v TOZD.

Vsaka TOZD ima poleg zbora delavcev še DS in dva izvršilna in en kontrolni organ.

Skupne samoupravne organe delovne organizacije pa tvorijo delegati v TOZD.

Konec lanskega leta pa so se TOZD organizirale v skladu z ZZZD je tako zraslo 7 TOZD in DSSS. Takšno organiziranost narokujejo tudi proizvodni in dohodkovni odnosi v DO.

Na podlagi združenega dela in sredstev so v letu 1978 pričeli uveljavljati nove dohodkovne odnose.

POGOVOR S KOLETNIK DANIELOM

Tovariš Koletnik, član kolektiva tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič Kidričevo«, je predsednik nadzornega odbora. Pred tem je bil predsednik koordinacijskega sveta ZSMS TGA in predsednik OOSZSMS.

SLAVICA: »Na podlagi katerih lastnosti so te predlagali in nato tudi izvolili za predsednika ZSMS v TGA?«

KOLETNIK: »Kot mlad družbeno aktiven delavec sem bil tako velikega zupanja zelo vesel. Obenem pa sem se jasno zavedal, da sem s tem sprejel veliko odgovornost.«

SLAVICA: »V času, ko si bil predsednik ZSMS si gotovo naletel na številne probleme, kateri so bili največji?«

KOLETNIK: »Največji problem je bil vsekakor v nezainteresiranosti in

neaktivnosti mladih. Skoraj vedno je delala le skupina. V času mojega dela je mladina postala aktivnejša.«

SLAVICA: »V čem se je predvsem kazalo vaše delo?«

KOLETNIK: »Predvsem smo strmeli za tem, da navežemo čim več stikov z ostalimi ZSMS, tako na primer z mladimi v KK Ptuj AGIS, z mladimi iz SOZD-a UNIAL, prirejali smo obiske z Arandelovcem. Vsako leto se udeležujejo mladi z TGA mladinske delovne akcije. Zbirali smo oblačila in obutev za OŠ v Rodnem vrhu. Opravljali smo naloge, ki jih nam je nalagala OK.

Moja mandatna doba je sicer že končana a še vedno delam z mladimi, za katere sem želel da bi delali čim bolj enotno.

„Žepna knjiga“ za vsak žep

Na 250 prodajnih mestih v Sloveniji, v samopostrežnicah, kioskih in seveda knjigarnah, čakajo ljubitelje branja nove knjige iz zbirke ŽEPNA KNJIGA.

Decembra lani je izšlo v tej zbirki prvih 12 knjig v moderni opremi in vezavi. Hitro so si pridobile številne prijatelje in v tistih trgovinah, kjer jih niso skrili v kak kot, so nekateri najbolj priljubljeni naslovi kmalu pošli.

Letos izhajajo knjige v tej zbirki postopoma, doslej jih je izšlo osem, tik pred izidom je deveta, VOJNA ZVEZD, po kateri je bil posnet najuspešnejši znanstveno fantastični film vseh časov — knjiga bo prišla v prodajo ob istem času, ko se bo v naših kinematografih začel vrteti film.

Pred tem pa so že izšle knjige:

SATTLER: Bitka na Neretvi — pričevanje o najbolj krvavi bitki jugoslovanskih partizanov.

ZORMAN: Draga moja Iza — sodobni roman domačega avtorja.

PRIKRIL: Pekel na Pacifiku — boji med mornaricama ZDA in Japonske v drugi svetovni vojni.

WERTHEIMER: Kleopatra — kraljica, ljubimka pustolovka na prestolu egipčanskih faraonov.

SEGAL: Ljubezenska zgodba — svetovni bestseller, predloga znanemu filmu.

KONSALIK: V omami LSD — roman o suznjih mamil.

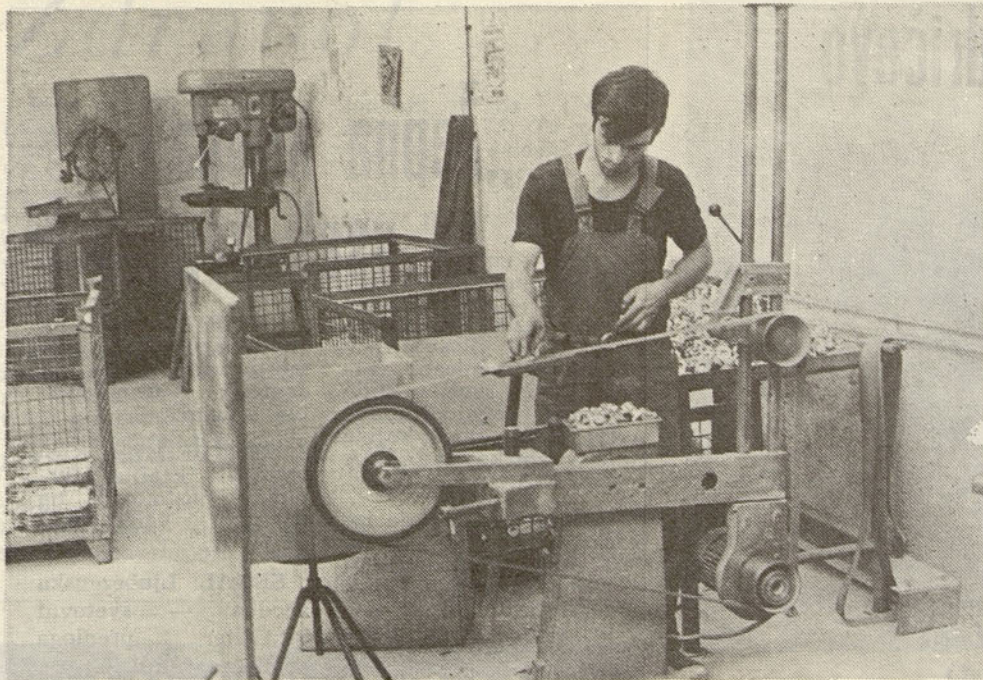
CAPOTE: Zajtrk pri Tiffanyju — umetniško dognana sodobna povest, po kateri je bil posnet znani film.

KOŠIČEK: Ljubezen, spolnost, sreča — navsveti seksologa in psihologa za življenje v dvoje.

Najcenejše teh knjig so po 30.— din, večinoma se njihove cene gibljejo med 40.— in 60.— dinarji, najboljše pa so po 90.— din. To so cene, ki dosega komaj četrtino tiste cene, ki bi jo take knjige imele v normalni trdo vezani izdaji.

Vijačenje

Čiščenje odlitkov

Popravilo žerjava za puljenje klinov

Pred phanjem

PREVENTIVNO VZDRŽEVANJE - NEGA OPREME

Hiter industrijski razvoj Jugoslavije je postavil probleme vezane na nego in vzdrževanje opreme v prvi plan, energetska kriza in pogoji gospodarjenja pa situacijo samo še potencirajo.

V času eksploatacijske dobe se od opreme zahteva max. učinek, ob minimalnih zastojih in stroških vzdrževanja. Aktivnosti pri negi strojev in mazanje teh spadajo v tiste, ki jih je mogoče definirati s preventivnimi cikli.

V naši tovarni smo prešli na preventivni sistem mazanja, nasprotno pa se negi strojev in opreme ne poklanja dovolj pozornosti kar ima in bo imelo katastrofalne posledice pri njihovem funkcioniranju.

Cilj tega prispevka je, da opozori na resnost problema in vzbudi večjo pozornost pri negi opreme tako pri delavcu — neposrednem proizvajalcu kot pri delavcu — vzdrževalniku.

Preventivno — plansko vzdrževanje obsega 5 zahtev, ki so definirane:

- nega opreme
- inšpekcije in kontrolni pregledi
- mala popravila
- srednja popravila
- generalna popravila

V nadaljevanju bomo na kratko obdelali aktivnosti pri negi opreme.

NEGA STROJEV — OPREME

Pod nego se razumejo naslednja opravila:

- čiščenje
- mazanje in zamenjava olja

ČIŠČENJE

Pod pojmom čiščenje razumemo naslednja opravila:

- brisanje
- čiščenje notranjih delov strojev
- zamenjava sredstev za hlajenje in čiščenje inštalacij
- čiščenje in nega električnih naprav.

BRISANJE STROJEV OZ. OPREME

Opravila brisanja opravlja delavec, ki dela s strojem oz. je odgovoren za njegovo delovanje. Ta opravila se normalno opravljajo enkrat tedensko (odvisno od vrste opreme), obsegajo natanko brisanje drsnih površin, navojnih vreten in vseh ostalih delov, ki so pomembni za delovanje. Brisanje se vrši tudi na ostalih nefunkcionalnih delih stroja v cilju odstranitve prahu, olj in sredstev za hlajenje.

Prah povzroča na vitalnih elementih stroja prekomerno obrabo tornih površin na teh elementih kar direktno vpliva na

točno in zanesljivo delovanje stroja. Brisanje se opravlja s suho krpo ali industrijsko vato.

Posamezniki večkrat za brisanje koristijo tudi komprimiran zrak — takšno čiščenje, razen tega da ni poceni, ne samo da ne briše stroja, ampak v drsne površine in nedostopna mesta meče opilke, prah in prihaja do abrazivnih obrab drsnih površin.

Pri čiščenju delavec se vrši tekočo kontrolo, kjer ima možnost odkritja določenih pomanjkljivosti.

Brisanje in tekoča kontrola predstavlja eno od opravil, ki jo vrši proizvodni delavec. V kolikor se to doseže, se ustvarja pri delavcu občutek odgovornosti za stanje stroja, s tem pa se zasigura tudi zmanjšanje nepredvidenih kvarov.

ČIŠČENJE NOTRANJOSTI STROJEV OZ. OPREME

Aktivnosti okoli čiščenja notranjosti strojev izvajajo delavci vzdrževanja. Najugodnejši trenutek za izvajanje predstavlja čas, ko se vrši zamenjava olja.

Kot sredstva za čiščenje se uporablja nafta, petrolej, tricloretilen in druga ustrezna sredstva. V slučaju brisanja notranjosti strojev, se ne dovoljuje uporaba industrijske vate ali krp, ki puščajo ostanke blaga.

ČIŠČENJE IN NEGA ELEKTRIČNIH NAPRAV

Pod to razumemo čiščenje elektroamar, kaset, elektronskih enot in stikal. To delo opravljajo električarji, v poštev pridejo zaposleni iz tekočega vzdrževanja. Čiščenje se vrši z vsesavanjem, spreji za odmaščevanje kontaktov, brusnim papirjem in ostalimi sodobnimi sredstvi. Elementi, ki se ne dajo očistiti, se zamenjajo z novimi.

MAZANJE IN ZAMENJAVA OLJA

Na strojih in napravah v TGA so uporabljeni določeni sistemi mazanja. Celotno področje je zelo dobro obdelano, saj skoraj v celoti pokrivalo z ustreznimi tehnološko dokumentacijo potrebe po mazanju opreme.

Delo na mazanju je deljeno na mazalno skupino v TOZD vzdrževanje in delavce v proizvodnji. Za vsako mazalno mesto pri strojih je podana specifikacija s podatki, ki določajo sredstvo za mazanje, ciklus mazanja in količine.

(Nadaljevanje na 17. str.)

Nesreče v mesecu Avgustu 1978

TOZD PREDELAVA ALUMINIJA
TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA
TOZD GLINICA
TOZD VZDRŽEVANJE
TOZD KONTROLA KVALITETE
SKUPAJ:

	na delu	na poti	skupaj
	3	—	3
	1	1	2
	1	1	2
	5	1	6
	1	—	1
SKUPAJ:	11	3	14

VZROKA NEZGOD

udarec ob predmet 5
tujek 2
vreznina 1
stik s skrajnimi temperaturami 4
padec osebe 2

vzročila izbruh, pri čemer je tekoči aluminij pobrizgal ponesrečenca po glavi in prsih.

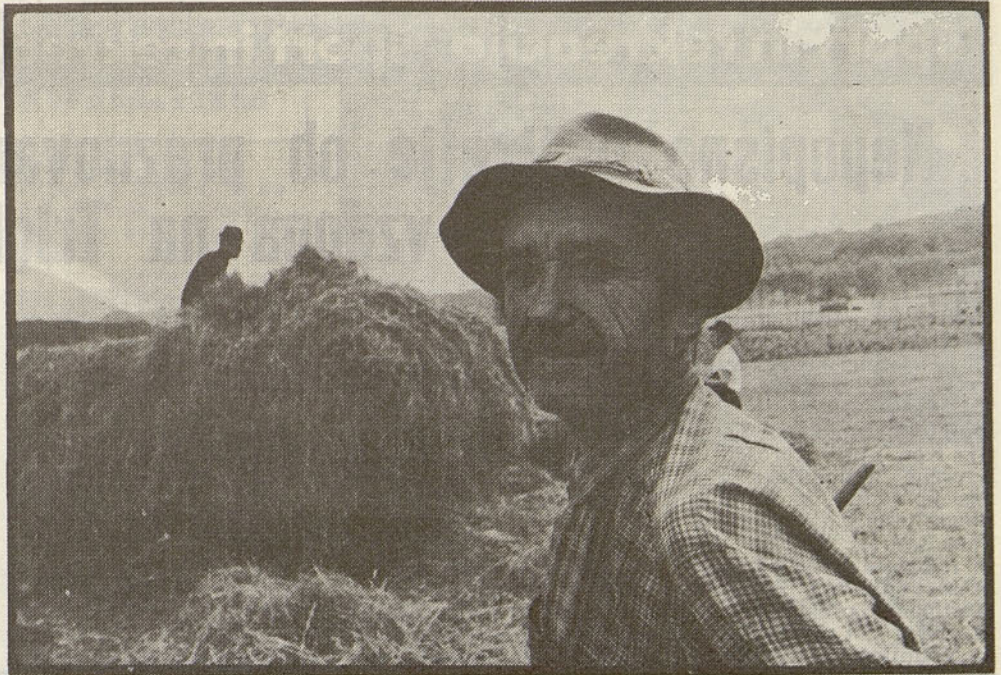
TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA

1. Čedo Teodorovič, mat. št. 3413 iz proizvodnje aluminija, se je ponesrečil 20. avgusta. Pri odhodu z dela je pred vratarnico napačno stopil na rob pločnika pri čemer je začutil bolečino v levem gležnju.

2. Danilo Lazar, mat. št. 4263 iz aluminija, se je ponesrečil 28. avgusta. Ponesrečeni je s sodelavcem penil el. celico 804. Ker je bila v kopele večja kriolitna gruda, jo je hotel s kleščami odstraniti, pri čemer se je z nogo uprl na rob peči, pri tem mu je noga zdrsnila ter je stopil v talino. Dobil je težke opekline leve noge do podkolenca.

TOZD GLINICA

1. Anton Žerak, mat. št. 672 iz glinice, se je poškodoval 27. avgusta. Ponesrečeni se je peljal s kolesom proti domu. V križišču je ponesrečenec padel in si poškodoval levo roko

Stojan Kerbler: Portret — II

v zapestju.

2. Anton Kajič, mat. št. 3814 iz tekočega vzdrževanja se je ponesrečil 16. avgusta. Pri popravilu parnega kotla je ponesrečenec demontiral jeklene cevi iz kotla. Pri avto-genem rezanju si je opeknel levo nogo pod kolenom.

TOZD VZDRŽEVANJE

1. Jože Pauko, mat. št. 1034 iz strojnega vzdrževanja, se je ponesrečil 8. avgusta. Nezgoda se je pripetila v separaciji. Pri zapiranju vstopnih odprtih zniževalcev tlakov mu je padel lužnati tujek v desno oko.

2. Miran Pišek, mat. št. 4665 iz gradbenega vzdrževanja, se je ponesrečil 23. avgusta.

Pri brušenju cevi z ročnim brusilnim strojem v kotlu št. 1 si je pobrusil koleno desne noge. Vzrok nezgode: ponesrečenec ni strokovno usposobljen za delo z ročnim brusilnim strojem in takšnega dela ne bi smel opravljati.

3. Vlado Šerc, mat. št. 1223 iz avtomacije, se je poškodoval 25. avgusta. Nezgoda se je pripetila v delavnici vzdrževanja avtomatične delavnice v priročno skladišče se je imenovani spotaknil in s prsnim košem udaril ob ključavničarski pri-mež. Vzrok nezgode: neravna tlakovana tla z lesenimi kockami.

4. Vlado Mohorko, mat. št. 4677 iz strojnega vzdrževanja, se je ponesrečil 23. avgusta. Na

poti v službo ga je v naselju Kungota od zadaj zadel neznan voz-nik kombija in ga zbil po cestišču. Utrpel je poškodbo desne roke in desne noge.

5. Zvonko Frčec, mat. št. 3571 iz vodstva vzdrže-vanja, se je ponesre-čil 1. avgusta. Ponesre-čenec se je peljal s kolesom in mu je na cesti pri skladišču gli-nice ob srečanju s to-vornjakom padel tujek v levo oko.

6. Zvonko Golob, mat. št. 4544 iz strojnega vzdrževanja, se je ponesrečil 5. avgusta. Pri razbijanju phalne mase v kovinskem za-boju je z roko udaril po robu zaboja in si na njem presekal ka-zalec desne roke.

(Nad. na 18. str.)

Stojan Kerbler: Trgatev

PREVENTIVNO VZDRŽEVANJE - NIGA OPREME

(Nadaljevanje s 16. str.)

ZAKLJUČEK:

V tovarni smo s ste-kovnim pristopom uspeš-no rešili probleme maza-nja. Nasprotno pa smo v večini primerov zanema-rili nego naših naprav, od tistih, ki so v nenehnem obratovanju, do tistih, ki so izven pogona.

TOZD vzdrževanje na ta problem opozarja že dalj časa, poseben povda-rek je dan tudi ob pollet-nem obračunu, kjer v uk-repih za izboljšanje pos-lovanja, najde čiščenje

proizvodnih naprav svoje mesto.

Vsi, ki kakorkoli dela-mo s stroji ali vzdržuje-mo opremo, se moramo zavedati, da je to druž-be-na lastnina in da je raba-va rezervnih delov izred-no draga ter moramo v tem smislu pozitivno vpli-vati eden na drugega pri vsakodnevnih negi in delu z opremo.

Nobena skrivnost ni, da gre na račun premajhne nege opreme in na račun poškodovanja te, velik del našega dohodka.

V.M.

Nepopisno doživetje ob praznovanju 200-letnice prvega vzpona na Triglav

Trije člani PD Kidričevo, smo se odločili, da prisostvujemo, kot delegati ob 200-letnici prvega vzpona, srčnih mož na vrh Triglava. Bili so to Bohinjci, Štefan Rožič, Matija Kos, Luka Korošec in Lovrenc Willomitzer. Pot nas je vodila do Bohinjskega jezera, do Savice. Tam smo si naložili naše nahrbtnike na ramena, in se podali na pot proti Mosticam, preko Komarče, dolga pot do Vijatorja in Vodnikove koč v petek, dne 25. 8. 1978, kje smo po utrujeni poti preспали.

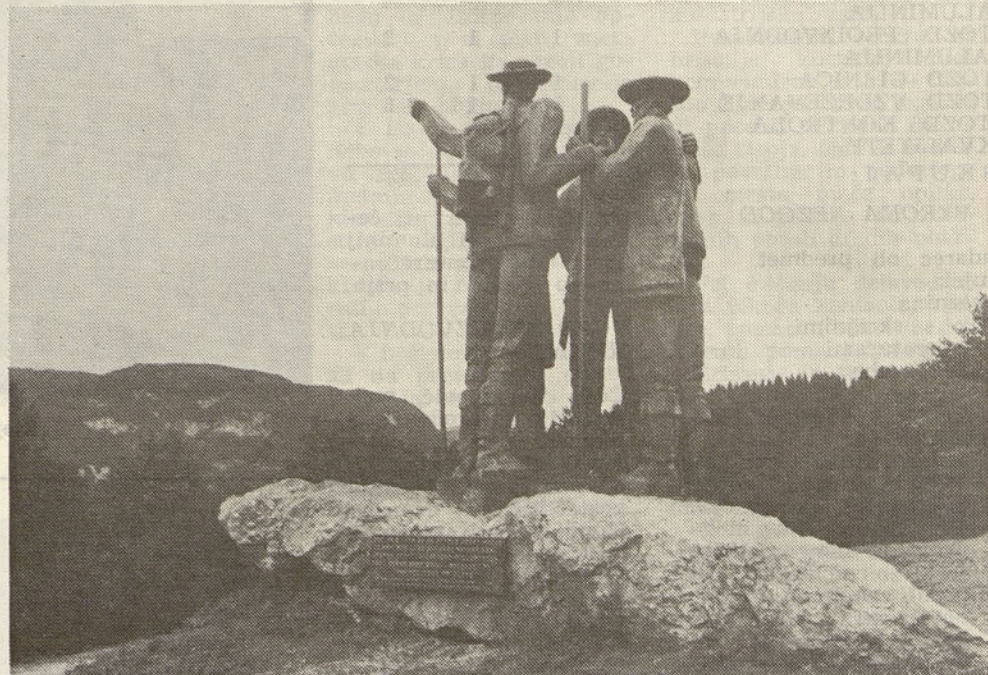
Drugi dan, v soboto 26. 8. 1978, smo zgodaj zjutraj nadaljevali pot proti Planiki, koči pod Triglavom. Malo počitka in užitek toplega čaja in pot nas je vodila proti orjaku Triglavu. Spotoma smo srečevali planince iz drugih republik, ki so se tudi že vračali ali vzpenjali proti vrhu Triglava. Zanimalo nas je kakšno bo vreme na vrhu Triglava.

Pot je bila naporna posebno za mene, ko sem se prvič vzpenjal po stopinjah bolj iskušenih. Vsaka najmanjša neprevidnost te lahko drago stane in je tudi lahko usodna. Zato sta mi vestno pomagala in mi tudi svetovala tovariša

Peter Kropec in Andrej Gorše. Po dobrih dveh urah smo zagledali orjaka pred seboj. Nepopisno veselje mi je rajalo, da sem kljub težavam premagal vse ovire. Velika množica je že bila pred stolpom Triglava in čakala na otvoritev svečanosti. Grupa tehnikov RTV Ljubljana se je vestno pripravljala za prenos. Prišel je trenutek, ko je pred mikrofonom stopil Miha Potočnik, predsednik PZS in pozdravil navzoče, orisal je pot štirih srčnih mož, ki so pred 200 leti pod drugačnimi pogoji stopili prvi na Slovenski Triglav. Nato je zaigrala godba in oktet je zapel par pesmi. Med udeleženci je bil tudi tov. Marinc.

Na momente se je pokazala megla in tudi sonce je posijalo. Planinci so se spoznavali med seboj in tudi avtogramov ni manjkalo. Tisti, ki smo bili prvič na Triglavu smo bili krščeni s pleteno vrvjo.

Na Kredarici pod nami je bilo tudi zelo živahno, slišala se je godba in veselo razpoloženje. Časa je bilo malo, trebalo se je posloviti od velikana. Med prvimi smo se odločili, da se vrnemo v dolino proti Planiki, ker nas je

Spomenik štirim srčnim možem v Bohinju, ki so pred 200 leti prvi stopili na Triglav

čakala še dolga pot. Ura je bila okrog pol 11 in prišli smo čez dve uri nazaj v Planiko.

Za mene je bila pot nazaj naporna in težavna, ker sem čutil bolečino v kolenu. Vestno sta mi zopet pomagala oba tovariša z dobrimi nasveti, da sem bil previden pri vsaki stopinji. Končno smo tudi prispeli v Planiko. Še obrok toplega čaja, in pot nas je vodila dalje od Planike nazaj preko Bogatina, proti sedmerim jezerom, kje smo tudi v soboto zvečer preспали, preutrujeni od hoje. Pihati je začel mrzel veter in tudi malo je rosilo,

čez noč pa je malo deževalo.

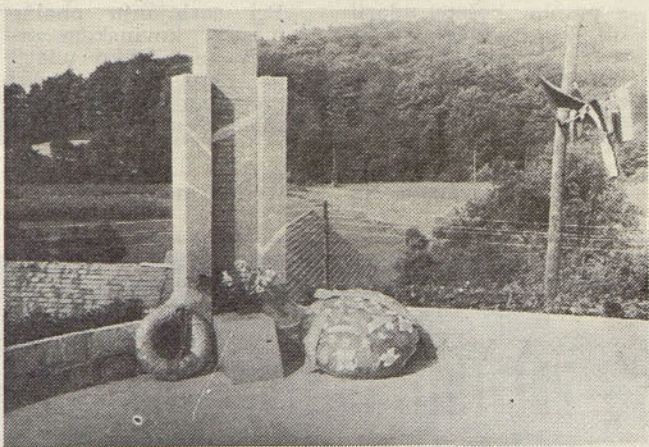
V nedeljo zjutraj 27. 8. 1978 ob 4,30 smo se podali spet na pot proti Komnu, in do Savice kjer nas je čakal naš konjiček — prevoznik. Ura je bila že pozna. Pojedli smo vsak obrok juhe, kar nam je zelo prijalo, saj smo večinoma bili žejni. Odpekljali smo se proti Bohinju, kjer je bila svečana proslava in odkritje spomenika štirim srčnim možem, ki so prvi pred 200 leti stopili na vrh Triglava.

Po treh dneh hoje, skupaj cca 30 ur, nas je spremljala sreča, saj ni bilo niti mrzlo, niti vroče.

Nepopisno sem bil srečen na koncu, da smo se vrnili zdravi nazaj v dolino. Ostali bodo nepopisni spomini tudi za prvi vzpon na Triglav. Spotoma smo obiskali VRBO, rojstno vas Prešerna in si obenem ogledali njegovo hišo. Še zadnji posnetek rojstne hiše Prešerna in pot nas je vodila do doma.

Še po poti smo obujali spomine in smo bili humoristično raspoloženi. Več pozornosti moramo posvetiti mlajšim, da spoznajo lepote naše narave ter lepe slovenske gore.

Konrad Zorec

Spomenik borcem NOV, ki je bil odkrit v nedeljo, 30. julija 1978 v Podgorcih. Foto: K. Zorec

Nesreče v mesecu Avgustu 1978

(Nad. s 17. str.)

TOZD KONTROLA KVALITETE

1. Cveta Adamčič, mat. št. 2070 iz kontrole kvalitete, se je ponesre-

čila 24. avgusta. Pon. je opravljala analizo luga (aluminatni lug). Pri mešanju merilne bučke ji je ta padla iz rok. Pon. je hotela prestreči padec bučke in si je poškodovala levo roko v zapestju.

Člani PD Kidričevo na vrhu Triglava.

Foto: K. Zorec

O alkoholu in alkoholizmu

ALKOHOLIK IN NJEGOVA DRUŽINA

O alkoholiku in njegovi družini nam največ lahko povedo patronažne sestre, ki vsak dan obiskujejo te bolnike.

I.

Ob delu se sleherni dan srečujem z alkoholiki in problemi, ki jih povzroča alkohol. Kozarec za kozarcem, liter za litrom izginja, kjer se praznuje zdaj ta, zdaj oni praznik. Mnogi pa praznujejo večkrat, mnogi so razočarani in pozabo iščejo v alkoholu. Želje po opitem stanju naraščajo. Alkohol prihaja v družino in prinaša s seboj najprej veselje, nato slabo voljo, kasneje še brutalnost. Ne, da bi se zavedali, že igra alkohol važno vlogo. Družina v kateri alkoholik živi, samo še razmišlja, ga je morda preveč? Skriva pred sabo in ljudmi spoznanje, da vendar ni nekaj v redu. Potem sledijo prošnje, grožnje, nato pretepi in alkoholik se zopet vrne k kozarcu. Pozabi na obljube, ki jih je dal in pije dalje. Obljubi da je danes zadnjič, a že jutri najde vzrok za novo praznovanje. Sam ne more verjeti da je že odvisen od alkohola, da ne more delati, ne more se zbrati, ne misliti, če kaj ne popije. Bolnik postane nervozen. DOMA JE VSE NAROBE. Da bi opravičil svoja dejanja, alkoholik zmerja življenjskega tovariša, nato še otroke. Vsi postanejo

nervozni, iščejo pomoč pri zdravniku, a pravi vzrok še vedno prikrijevajo. Hodijo od zdravnika do zdravnika in niso zadovoljni z zdravljenjem. Treba je pač odstraniti vzrok bolezni, če hočemo zdraviti bolnika.

Vrnejo se domov in prenašajo težave. Töne more trajati večno! Zdaj je alkoholik v družini že opravil razdejanje. NIČ LEPEGA IN NIČ TOPLEGA NI VEČ V TEJ DRUŽINI. Tudi v delovni organizaciji alkoholika odkrijejo. Ponovi se isti postopek kot doma. Najprej razgovor, potem opomini, alkoholik pa samo obljublja. Skriva se tu in tam, ostane doma, češ, da je bolan. K zdravniku ne gre, rajši vzame dopust. Tudi dopusta enkrat zmanjka. Takšen ne more na delo, pa zavije v gostilno. Vsi mu delajo krivico, tudi prijatelji, če niso seveda vinski bratci, se ga začno izogibati. Zdaj je alkoholik zavrnil vse. Vrnil se je domov utrujen in pijan. Prišel je trenutek, ko doma več ne more prenašati njegovega početja. Konec je sramu, zdaj že tako ves svet, kaj se dogaja pri njihovi hiši. Pot vodi k zdravniku ali v delovno organizacijo. Priskrbeti je treba nazaj delo, da bo družina lahko živela. Treba je pozdraviti vso družino, ker to niso več zdravi ljudje ampak bolniki. Zdraviti pa je treba tudi alkoholika, ki sam ne najde več poti v normalno življenje. Vsi se trudijo po zmožnostih. Vključena je socialna služba v delovni organizaciji, kjer je delal alkoholik; socialna

služba na terenu, ki bo obravnavala družino, zdravnik ki jih bo vse zdravil.

Kot patronažna sestra obiskujem takšne družine na domu. Svetujem kako bo treba živeti, ko se alkoholik vrne z zdravljenja. Koliko truda bo potrebno, da vsa ta leta, ko je vladal v družini alkohol, nadomestijo z normalnim življenjem. Vse, kar je ta leta teklo mimo njih, je treba ponovno iskati, ponovno zgraditi, za vse to pa je potrebno mnogo volje, dosti potrpežljivosti in trdnega dela. Bolna družina mora začeti tam, kjer je nehala in dohiteti čas, če tega ne bodo zmožni je bilo vse zaman. Škoda, da marsikdo obupa ob prvi večji oviri, nima več volje do dela, spodletelo mu je, nima se smisla boriti, ne more več naprej, za takšne se življenje znova ustavi.

Š. M.

II.

Želela bi vam opisati samo delček svojih spoznanj iz obiska pri družini, kjer njihovo življenje uravnava alkohol.

Obiskujem družino za družino, se v mnoge znova vracam in kaj srečam v alkoholni družini? Že prvi korak vstopim na dvorišče mi pove, da tukaj ni urejeno življenje. HLADNO IN PUSTO DVORIŠČE, KJER IMA VSAK PREDMET NEPRIMERNO MESTO, KJER NI PROSTORA ZA KAKšno OKRASNO CVETJE, DA BI GA KDO Z LJUBEZNIJO NEGOTAL.

V teh ljudeh je pre malo ljubezni, le sovražstvo in siromaštvo se opleta njihovih src. Kako bi potem našli še kaj ljubezni za stvariti okrog sebe, če je še za ljudi ni. Hiša prazna in pusta. Goli predmeti naznanjajo sivino njihovega življenja, a prazen štedilnik revščino, ki jih obdaja.

Mrzel zimski dan je bil. Na revnem ležišču v nezakurjenem stanovanju sta sedela otroka drobna in blede. Mati je opravljala hišna dela, a oče je bil na delu. »Zopet dela, spet nam bo lažje. Samo da bi se držal«, je tarnala žena, ki je kljub mladosti izgledala precej slabo. To je bila odrešilna bilka teh ljudi, da bo oče spet prinesel kakšen dinar. Ali ga sploh bo? Najbrž bo spet zavil v gostilno k svoji stari družbi. Lepo mu bo, pozabil bo obljube, pozabil, da ga doma čaka dvoje otroških src in žena, ki je že zgubila vso voljo do življenja. Domov prihaja vinjen, nerazsoden, otroka sta mu nepotrebno zlo, a mati njegovih otrok ni več žena, ampak najbolj pokvarjeno bitje, ki ga vara. »Večkrat sva že stala pred sodiščem, da se ločiva, pa me je znova pregovoril. Jokal je, obljubljal, da se bo poboljšal in popustila sem, saj sem tudi sa-

ma tako slaba, brez volje in otroci se mi smilijo«, je ihtela žena, ki je že sama večkrat posegla po pijači. V njej je pozabila na skrbi, bila je srečna, čeprav le za trenutek. Tako je v hišo večkrat priromala pijača kot prepotrebna hrana.

Zabolelo me je ob tej revščini, ob pogledu na nedolžna otroka, ki imata sicer poskrbljeno hrano v šoli, a kaj, ko je največkrat to zadnji obrok.

Teško zdravi ljudje razumemo vse to, ko skušamo svojim otrokom, na katerih gradimo vse svoje načrte dati kar največ. Zato je tembolj težko razumeti, da so še med nami otroci, ki nimajo niti dovolj hrane. Sicer sami ne jemljejo tega tako hudo, ker so navajeni na primanjkljaj, obrekovanje, preklinjanje ... Kako lahko potem pričakujemo dober uspeh v šoli? Kje najti moč za prijateljstvo med vrstniki, če niso tako čisti, pomanjkljivo oblečeni, če vedno raste s teboj tista senca staršev, da si slab in propadel. V šoli slabo napreduje, ker starša največkrat nimata posluha za željo otrok. Groba beseda in velikokrat udarec je odgovor zanj.

P. R.

(nadaljevanje prihodnjič)

Rekreacija med odmorom

Aluminij

Kožni rak in maligni melanom

Leta 1966 smo v Sloveniji zabeležili 401 na novo odkritih primerov raka na koži. Pri moških 183, pri ženskah 215 primerov. V tem številu je zajetih tudi 33 primerov najbolj zločeste novotvor-

Dr. Jože Bitenc

be sploh — črnega raka kože, ki pa se k sreči ne pojavlja tako pogosto kot druge vrste. Od teh 33 je v 15 primerih prizadel moške in v 18 ženske.

Če številčno primerjamo kožni rak z rakom na drugih organih, ugotovimo, da se le-ta pojavlja skoraj najpogosteje. Pojavlja se pri obeh spolih približno v enakem številu, pogosteje pa po 60 letu starosti. Tudi pri mlajših ni izjema.

Za kožnim rakom obolenjavo bolj ljudje svetle in rdečkaste polti, temnopolti redkeje. Pri črnih ga skoraj ne najdemo. Največkrat se pojavlja na odkritih delih telesa (obraz, čelo, hrbtišča rok), ker so le-ti najbolj izpostavljeni soncu, vetru in drugim dražljajem. Velikokrat ga najdemo pri mornarjih in poljedelcih, ker so izpostavljeni soncu. V Makedoniji je štirikrat pogostejši pri muslimanih kot pri muslimankah, ki so še do nedavnega zakrivale obraz s feredžo. Sicer pa je pri ženskah v Makedoniji, ki niso nosile feredže, dvakrat pogostejši kot pri moških.

Vzročnosti raka in predrakova obolenja kože

Med vzročnike raka in predrakava obolenja kože prištevamo vse tiste spremembe na koži, iz katerih se lahko razvije rak. Tako ni redek pojav kožnega raka na mestih, kjer je bila koža dlje vneta in vnetja ni bilo mogoče z nobenim zdravilom pozdraviti; na brazgotinah, ozeblinah, strelnih ranah; na ranah; ki so posledica slabe preskrbe tkiva s kisikom; na brazgotinah, ki so posledica dolgotrajno delujočih kemičnih snovi itd. Vse navadene primere imamo za predrakava obolenja ali kot jih tudi imenujemo — prekanceroze.

Najpogostnejši prekancerotiza kože sta hiperkeratoza (prekomerno zarozevanje kože) in senilna keratoza (starčevsko zarozevanje kože).

Prva oblika se pojavi kot zatrdlina kože, ki je ostro omejena od okolice in je videti kot hrastica ali ploščica. Prizadene le majhen del kože na mestih, ki so izpostavljeni dolgotrajnemu vplivu sončnih žarkov ali drugim dražljajem. Srečamo jo največkrat pri starejših ljudeh, ni pa izjema že med 20. in 30. letom.

Druga oblika se pojavlja po 60. letu starosti, in sicer tudi na mestih, ki niso bila pretirano izpostavljena sončnim žarkom, npr. na hrbtu, ramah, prsih, nadlehteh. Po videzu pa se te oblike ne razločujejo od hiperkeratoze.

V posebno skupino opredeljujemo kožnega ra-

ka, ki se pojavlja pri ljudeh, katerih koža je izpostavljena stalnim poklicnim škodljivostim; zato mu pravimo »poklicni rak«. Najdemo ga večkrat pri tistih delavcih, ki leta in leta delajo z arzenom, s proizvodi neочиščenega petroleja in parafina, s premogovnim katranom, z rentgenom in radiumom — seveda, če so zamerjali poklicne zaščitne ukrepe. Tudi kožni rak pri poljedelcih in mornarjih štejemo med poklicni rak.

Znamenja kožnega raka

Vsaka ranica ali hrastica, ki se nikakor ne zace-li, in vsaka zatrdlina ali bulica, ki se veča in izbočuje, nam mora vzbuditi sum na kožni rak. Take tvorbe rastejo navadno počasi, vendar se vztrajno večajo in slej ko prej prodrejo tudi v globlje kožne sloje in v podkožje. Zato je zelo pomembno, da gre vsakdo, ki kaj podobnega opazi na svojem telesu, takoj k zdravniku. Pregled odšči-pnjene-ga koščka tkiva iz sumljivega mesta pod mikroskopom nam bo razjasnil, ali gre za rak ali ne. Pomembno je, da pride bolnik čimprej v tako bolnišnico, ki ima strokovnjake in vso opremo za ustrezne preiskovalne postopke in zdravljenje.

Ko se kožni rak širi — in širi se, če ga ne zdravimo — se njegova površina, zadebeli in ponavadi pokrije s hrasto. Pod hrasto se nabira gnoju podobni izcedek. Ko hrasta

odpade, nastane prav značilna rana z zadebeljenimi, neravnimi robovi, ki se dvigajo nad površino okolišnje kože. Rana na najmanjše dotike krvavi.

Kožni rak se le redko zaseje v bezgavke in druge organe, raste in širi se zvečne krajevno. Če ga ne zdravimo, postane vedno nevarnejši, ker uničuje okolišno zdravo tkivo. Če zajema na primer mišice lica, nosno kost ali nosni hrustanec, so potrebne razsežne operacije, ki bolnika trajno in zelo izkazijo.

Zdravljenje

Čeprav je kožni rak najpogostnejši, je najmanj usoden, ker je dokončno ozdravljiv, če ga začnemo pravočasno in ustrezno zdraviti. Tembolj, ker ga lahko odkrijemo takoj, ko se pojavi, saj je na površini telesa in ga hitro opazimo.

Kožni rak zdravimo z obsevanjem ali včasih tudi z izrezanjem, včasih pa z obojim hkrati. Zdaj se že skoraj nikoli ne pri-meri, da ga ne bi tudi pozdravili.

Povedali smo že, da je maligni melanom ena najbolj zločestih novotvorb. Na srečo ni zelo pogosten. Največkrat se razvije na koži, vendar tudi drugi organi niso izvzeti, npr. oko, možganske mre-ne, nadledvične žleze, danka žensko spolovilo itd.

Maligni melanom (črni rak)

Na koži se maligni me-

lanom skoraj vedno razvije iz materinega znamenja. Teh ima človek okoli 20, bodisi že od rojstva ali pa so se kasneje pojavila. Maligni melanom se razvije rad iz takih znamenj, ki so izpostavljena draženju in okvare so britje, trenje obleke in obutve na mestih, kjer se tesno prilagajo telesu; praskanje, rezanje, mazanje z dražeci-mi mazili. Zelo nevarne so nekorenite operacije materinih znamenj.

Maligni melanom je nevaren zlasti zato, ker se rad kmalu zaseje v življenjsko pomembne organe: v pljuča, jetra, možgane, kostni mozeg, ledvica in še v druge ter jih s svojim razraščanjem uničuje.

Do pubertete se izredno redko razvije, po puberteti pa je vse pogostnejši. Več ga je pri ženskah kot pri moških. V glavnem je bolezen mlajših in srednjih let.

Vsako materino znamenje, posebno če je na mestu, ki je izpostavljeno poškodbam, moramo temeljito izrezati.

Zdravljenje črnega raka sodi v roke strokovnjaka, ki pozna to bolezen do podrobnosti in ima v tem veliko izkušenj. Kakršnokoli neprimerno zdravljenje (neprimerna mazila, nezadostno izrezanje) je za bolnika lahko usodno.

GRADIVO DBPR

Rešitev križanke iz prejšnje številke

1. Lok, 4. Starter, 11. KPS, 14. Oslo, 16. Gladia-tor, 18. Pero, 19. Starina, 21. Ist, 22. Polotok, 24. Edamu, 25. Natal, 27. Ba-lot, 28. Koala, 29. Naborek, 31. Nanos, 33. Al, 34. Iglica, 36. Spisek, 38. Ta, 39. Lom, 41. O. e., 42. Eti-ka, 44. In, 45. Liv, 46. Ogor, 48. T. S., 50. Ave, 51. Um, 52. Napa, 53. Izo-bata, 56. Plodovi, 58. Epo-leta, 59. Parnasa, 60. Sto-

lica, 62. Niigata, 64. Zlit, 65. Š. I., 66. SAE, 68. K. D., 69. Nela, 71. Noč, 72. A. Č., 73. Pejmo, 75. Es, 77. Rek, 78. Av, 79. Sla-vim, 81. Bresti, 84. R. r., 85. Kemik, 87. Premalo, 89. Omega, 91. Novak, 93. Idoli, 94. Make, 95. Dide-rot, 97. Ela, 98. Brigita, 100. Ujec, 101. Podložnik, 104. Epir, 105. Car, 106. Prahovo, 107. Ika.

»ALUMINIJ« izdaja delavski svet Tovarne glinice in alumi-nija »Boris Kidrič« Kidričevo — Uredniški odbor sestavljajo: Viktor Markovič — predsednik, Franc Meško — odgovorni urednik, Srdan Mohorič, Djordje Panzalović, Viktorija Pe-tauer, Stane Medik — Fotografije: Stojan Kerbler, dipl. ing. Tehnični urednik Franček Štefanec — Tisk: ZGEP »Pomurski tisk«, TOZD tiskarna, Murska Sobota — Člani kolektiva in upokojenec dobivajo list brezplačno — Rokopisov in slik ne vračamo.

Oproščeno temeljnega prometnega davka po mnenju Se-kretariata za informacije pri IS Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1975. Naklada 2700 izvodov.

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi dragega moža in očeta ter starega očeta

Jožeta Srpčiča

upokojenca

se prav iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom ter prijateljem in vsem sosedom iz bloka št. 7, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti v mnogo prerani grob. Posebna zahvala velja vsem sosedom in stanovalcem bloka št. 7, ki so nam stali ob strani v naših najtežjih trenutkih in nas tolažili ter z nami delili bolečine ob tej hudi izgubi. Hvala prav vsem, ki ste položili na grob cvetje ter vence in svečke, kakor tudi vsem govornikom ob odprtem grobu za izrečene poslovilne besede, ki so bile za nas ganljive in boleče ob našem zadnjem slovesu ob odprtem grobu. Prosimo tudi v naprej tihega sožalja vsem pa, ki boste obiskali grob našega nepozabnega moža in očeta ter položili cvetje in svečke, iskrena hvala za sočustvovanje.

Hvala prav vsem, ki z nami sočustvujete v teh težkih trenutkih!

Zalujoči: žena Terezija, sinova Božo z ženo Ivanka in Stanko ter hčerka Božica z možem Slavkom in otroci (vnuki) ter vso ostalo sorodstvo.